

De gemeenteraden van 18 deelnemende gemeenten in
de Regio Arnhem Nijmegen.

Datum : 3 april 2019
Uw kenmerk : -
Ons kenmerk : Zaak 251235
Contactpersoon : Henk van den Berg
Telefoonnummer : 06-46737374

Onderwerp: Voorlopige jaarrekening & jaarverslag 2018

Geachte leden van de raad,

Samenvatting

De gemeenteraden worden uitgenodigd een zienswijze over de voorlopige jaarrekening 2018 van de Regio Arnhem Nijmegen naar voren te brengen voor 12 juni 2019. De jaarrekening is opgenomen in het Jaarverslag 2018.

Achtergrond

Op grond van artikel 10 van de regeling zendt het bestuur van het gemeenschappelijk orgaan voor 15 april de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten. De raden kunnen hun zienswijze over de aangeboden jaarrekening naar voren brengen alvorens deze voor 1 juli 2019 wordt vastgesteld. Het Algemeen Bestuur is voornemens de jaarrekening in haar vergadering van woensdag 19 juni 2019 vast te stellen. Graag ontvangen wij een eventuele zienswijze voor woensdag 12 juni 2019.

Jaarrekening 2018

De voorlopige jaarrekening, zoals deze door het Algemeen Bestuur op 27 maart jl. is vastgesteld, sluit met een overschot van € 81.177,00. Voorgesteld wordt dit resultaat bij de regio te laten. Het Algemeen Bestuur heeft op 27 maart jl. besloten € 25.000,00 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het Plan van Aanpak Regionale Energie Strategie. Dit bedrag wordt ingezet voor het organiseren van o.m. (bestuurlijke) bijeenkomsten en communicatiedoeleinden.

Onderdeel van de jaarrekening is verantwoording door de Stichting Economic Board van de inwonerbijdrage (€ 1,00) over 2018. De Stichting heeft het jaarverslag 2018, met de jaarrekening 2018 (met accountantsverklaring), aangeboden. Dit jaarverslag is de tweede bijlage bij deze brief.

Slot

Mocht u naar aanleiding van deze brief nadere informatie of een toelichting wensen, dan kunt u zich wenden tot de secretaris (06-467373747 of info@regioan.nl)

Namens het Algemeen Bestuur van de Regio Arnhem Nijmegen,

Ahmed Marcouch
Voorzitter

Bijlagen: 2 sets

Henk van den Berg
secretaris

i.a.a.: griffiers, secretarissen en contactpersonen deelnemende gemeenten & secretarissen PFO's (allen per mail).

Jaarverslag 2018

Regio Arnhem Nijmegen

Bureau Brussel
The Economic Board

Voorlopige jaarrekening & jaarverslag vastgesteld in Algemeen Bestuur op 27 maart 2019.

**GEZONDE
GRÖEI**

Samenvatting

En de regio ging naar buiten:
RegioSafari

Ook om aan de mensen buiten
al het moois te tonen.

Vol trots is het **magazine**
Gezonde Groei gemaakt.

Primaire **doelgroep** nooit
vergeten: Raadsleden.

Speciale informatie avonden
ten tijde van de verkiezingen.

Daarom zijn er vlogs van
de RegioOverleg(t) dagen.

Er is een
nieuwsbrief.

RegioOverleg(t)

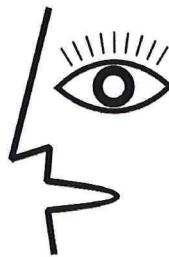
Eerste keer in Zevenaar,
daarna was de regio te
gast bij Arnhem,
Wijchen/Arnhem,
Nijmegen.

4

Nieuwe gezichten

Burgemeesters, wethouders,
intermediairs, voorzitters,
secretarissen, raadsleden.

..en ook bij hen hart voor de
regio.

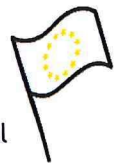

De één gaat, de ander komt. Bureau Brussel nam afscheid van
Cécile de Boer maar verwelkomde Geert Ritsema.

Steekwoorden over Bureau Brussel:

- eHubs project ☒
- waterstof project ☒
- innovatie project ☒
- Lobby
- European Green Capital
- Werkbezoek EP

in Brussel bekeken > 700
mensen de VR-movie

Ja!
Regio Arnhem Nijmegen is de
beste circulaire regio van
2018.

De Circular Economy Award
circuleert (waarom ook niet)
in de regio bij allerlei
circulaire activiteiten in 2019.

Het moois van de regio is ook
te zien met een VR-bril.

In 2019 ook een kijkje nemen?
Dat kan. De regio beschikt
over twee brillen.

JAARREKENING 2018

STICHTING ECONOMIC BOARD REGIO ARNHEM-NIJMEGEN
NIJMEGEN

INHOUDSOPGAVE

RAPPORT

A. Opdracht	pagina 3
B. Samenstellingsverklaring	pagina 3
C. Algemeen	pagina 4
D. Resultaten	pagina 4

JAARREKENING

1. Balans per 31 december 2018	pagina 5
2. Staat van baten en lasten over 2018	pagina 7
3. Kasstroomoverzicht 2018	pagina 8
4. Grondslagen voor waardering en bepaling exploitatieresultaat	pagina 9
5. Toelichting op de balans per 31 december 2018	pagina 11
6. Toelichting op de staat van baten en lasten	pagina 13

Overige gegevens

1. Ontbreken van de verklaring	pagina 17
2. Statutaire regeling bestemming exploitatieresultaat	pagina 17

Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen
Toernooiveld 300
6525 EC Nijmegen

Nijmegen, 12 maart 2019

Geacht bestuur,

A. Opdracht

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2018 van Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen te Nijmegen samengesteld.

Het bestuur van de stichting is op grond van wettelijke bepalingen verantwoordelijk voor de jaarrekening.

B. Samenstellingsverklaring

De jaarrekening van Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen te Nijmegen is door ons opgesteld op basis van de van u gekregen informatie. De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2018 en de staat van baten en lasten over 2018 met de daarbij horende toelichting. In deze toelichting is onder andere een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving opgenomen.

Bij deze jaarrekening wordt door de externe accountant Reith & Ten Böhrmer, in de persoon van de heer N.H.M. Reith AA, een controleverklaring verstrekt. Voor deze controleverklaring verwijzen wij naar de overige gegevens.

C. Algemeen

Bedrijfsgegevens

De stichting heeft ten doel het versterken van de samenwerking tussen ondernemers, kennisinstellingen en overheden op de groeisectoren Health, Energy en Food en de cross-overs daartussen om daarmee de economische slagkracht van de regio Arnhem-Nijmegen verder te ontwikkelen en de regionale groeikansen te benutten met alle voor dat doel dienstige middelen.

Directie

Per balansdatum wordt de directie gevoerd door mevrouw S.M. Helbig.

D. Resultaten

Het exploitatieresultaat over 2018 bedraagt € 127.745 negatief.

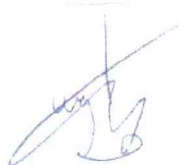
De vergelijking van de staat van baten en lasten ten opzichte van de begroting ziet er als volgt uit:

Baten	Gerealiseerd		Begroot		Verschil
	€	%	€	%	€
	840.217		100,0	840.000	100,0
Personeels- en salariskosten	508.146	60,5	525.000	62,5	-16.854
Huisvestingskosten	1.018	0,1	3.000	0,4	-1.982
Reiskosten	26.919	3,2	30.000	3,6	-3.081
Projectondersteuning	171.579	20,4	155.000	18,5	16.579
Communicatie / Media	161.049	19,2	158.000	18,8	3.049
Advieskosten	22.785	2,7	35.000	4,2	-12.215
Administratiekosten	18.566	2,2	12.000	1,4	6.566
Afschrijvingskosten	7.450	0,9	9.000	1,1	-1.550
Kantoorkosten	17.300	2,1	14.000	1,7	3.300
Onvoorzien	33.150	3,9	50.000	6,0	-16.850
Totaal Lasten	967.962	115,2	991.000	118,0	-23.038
Exploitatieresultaat	-127.745	-15,2	-151.000	-18,0	23.255

Tot het verstrekken van nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,
De Administratiekamer B.V.

De heer A.W.N. Wijers

1. BALANS PER 31 DECEMBER 2018
(na verwerking exploitatieresultaat)

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Vaste activa		
Materiële vaste activa	22.062	25.030
Vlottende activa		
Nog te ontvangen bedragen	0	13.995
Overige vorderingen	79.540	17.705
	79.540	31.700
Liquide middelen	108.141	249.004
 Totaal	 <u>209.743</u>	 <u>305.734</u>

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Stichtingskapitaal		
Continuïteitsreserve	50.000	50.000
Bestemmingsreserve	96.680	224.425
	146.680	274.425
 Kortlopende schulden		
Crediteuren	28.729	10.070
Belastingen	15.751	7.412
Overige schulden	18.583	13.827
	63.063	31.309
 Totaal	 <u>209.743</u>	 <u>305.734</u>

2. STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2018

	2018	2017
	€	€
Baten	840.217	768.181
Personeels- en salariskosten	508.146	464.883
Huisvestingskosten	1.018	1.436
Reiskosten	26.919	15.397
Projectondersteuning	171.579	160.148
Communicatie/Media	161.049	125.788
Advieskosten	22.785	8.586
Administratiekosten	18.566	17.202
Afschrijvingskosten	7.450	6.336
Kantoorkosten	17.300	15.236
Onvoorzien	33.150	40.835
Totaal Lasten	967.962	855.847
Exploitatieresultaat	-127.745	-87.666

3. KASSTROOMOVERZICHT OVER 2018

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2018
	€ €
Kasstroom uit operationele activiteiten	
Resultaat	-127.745
<i>Aanpassingen voor:</i>	
Afschrijvingen	7.450
Veranderingen in het werkkapitaal:	
Mutatie vorderingen	-47.840
Mutatie kortlopende schulden	31.754
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	-136.381
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	
Investerings in materiële vaste activa	-4.482
	<u>-140.863</u>

Samenstelling geldmiddelen

	2018
	€ €
Liquide middelen per 1 januari	249.004
Mutatie liquide middelen boekjaar	-140.863
Geldmiddelen per 31 december	<u>108.141</u>

4. GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN BEPALING EXPLOITATIERESULTAAT

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen is feitelijk en statutair gevestigd op Korte Nieuwstraat 6, 6511 PP te Nijmegen en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 65371992.

De stichting heeft ten doel het versterken van de samenwerking tussen ondernemers, kennisinstellingen en overheden op de groeisectoren Health, Energy en Food en de cross-overs daartussen om daarmee de economische slagkracht van de regio Arnhem-Nijmegen verder te ontwikkelen en de regionale groeikansen te benutten met alle voor dat doel dienstige middelen.

De jaarrekening is opgesteld conform de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Waarderingsgrondslagen voor de balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde of vervaardigingskosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de aanschaffings- of vervaardigingskosten, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

De materiële vaste activa waarvan de vennootschap krachtens een financiële lease-overeenkomst de economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële lease-overeenkomst voortvloeiende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële lease-overeenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen. Voor zover niet anders is vermeld hebben de vorderingen een looptijd van korter dan 1 jaar.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Waarderingsgrondslagen voor de staat van baten en lasten

Baten

De baten bestaan uit subsidiebijdragen van €1 per inwoner van de deelnemende gemeenten.

Overige bedrijfskosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op materiële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde, op basis van economische levensduur. Boekwinsten en - verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen, boekwinsten alleen voor zover deze niet in mindering zijn gebracht op vervangende investeringen.

Bestemming exploitatieresultaat 2018

Het exploitatieresultaat over 2018 bedraagt € 127.745 negatief.

De voorgestelde bestemming is opgenomen onder de toelichting op de balans.

5. TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Materiële vaste activa		
Stand 1 januari	25.030	24.216
Investerings	4.482	7.150
Afschrijving	7.450	6.336
Stand 31 december	<u>22.062</u>	<u>25.030</u>
<i>De materiële vaste activa betreft inventaris. Er wordt voor de inventaris geen restwaarde gehanteerd.</i>		
Nog te ontvangen bedragen		
Overlopende projecten	0	13.995
	<u>0</u>	<u>13.995</u>
Overige vorderingen		
Vooruitbetaalde kosten	5.413	17.705
Doorbelastingen Provincie Gelderland en HAN	64.414	0
Overige vorderingen	9.713	0
	<u>79.540</u>	<u>17.705</u>
Liquide middelen		
Rabobank	17.141	199.003
Rabobank spaarrekening	91.000	50.001
	<u>108.141</u>	<u>249.004</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
Continuïteitsreserve		
Stand 1 januari	50.000	50.000
Dotatie boekjaar	0	0
Stand 31 december	<u>50.000</u>	<u>50.000</u>
Bestemmingsreserve		
Stand 1 januari	224.425	312.091
Resultaat boekjaar	-127.745	-87.666
Stand 31 december	<u>96.680</u>	<u>224.425</u>
<i>De bestemmingsreserve ultimo 2018 zal in 2019 worden aangewend voor diverse activiteiten, die aansluiten bij de strategische doelstellingen van de Stichting zoals vastgelegd in het strategisch plan. De activiteiten hebben betrekking op de onderwerpen Food, Health en Energy.</i>		
Crediteuren		
Crediteuren	<u>28.729</u>	<u>10.070</u>
	<u>28.729</u>	<u>10.070</u>
Belastingen		
Loonheffingen	<u>15.751</u>	<u>7.412</u>
	<u>15.751</u>	<u>7.412</u>
Overige schulden		
Voorziening vakantiegeld	15.941	13.203
Nettolonen	1.847	0
Overige te betalen kosten	<u>795</u>	<u>624</u>
	<u>18.583</u>	<u>13.827</u>

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

De stichting heeft per 15 juni 2017 een huurovereenkomst afgelosten voor de huur van een kelderopslagruimte. De huurverplichting bedraagt op jaarbasis € 841,20 exclusief btw. De looptijd van de verplichting is van 15 juni 2017 tot en met 1 april 2019.

Voorstel exploitatiebestemming

De directie stelt voor om € 127.745 van het exploitatieresultaat over 2018 in mindering te brengen op bestemmingsreserve. Vooruitlopend op de vaststelling door de bestuursvergadering is dit voorstel reeds in de jaarrekening verwerkt.

6. TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2018

	2018	2017
	€	€
Baten		
Subsidie gemeenten	773.592	768.181
BTW teruggave gemeentes	66.625	0
Overige baten	0	0
	<u>840.217</u>	<u>768.181</u>

Er zijn diverse in kind bijdragen. Deze zijn opgenomen in het bestuurlijk verslag. De in kind bijdragen in 2018 vertegenwoordigen een waarde van € 728.232 (2017: € 203.812).

	2018	2017
	€	€
Personeels- en salariskosten		
Loonkosten	420.382	408.698
Voorziening vakantiegeld	22.456	19.340
Sociale verzekeringen	43.422	27.553
Ziekengeldverzekering	6.905	4.612
Reiskostenvergoedingen	3.049	1.109
Werkkostenregeling vrije ruimte	0	829
Scholingskosten	11.612	2.742
Overige personeelskosten	320	0
	<u>508.146</u>	<u>464.883</u>
Huisvestingskosten		
Huur	1.018	751
Schoonmaakkosten	0	456
Overige huisvestingskosten	0	229
	<u>1.018</u>	<u>1.436</u>
Reiskosten		
Declaratie zakelijke kilometers	9.206	7.863
Reis- en verblijfkosten	14.432	5.214
Parkeerkosten	3.281	2.320
	<u>26.919</u>	<u>15.397</u>
Projectondersteuning		
Projectstimulering	65.792	69.082
Events	105.787	91.066
	<u>171.579</u>	<u>160.148</u>
Communicatie/Media		
Internet en automatiseringskosten	11.707	12.968
Telefoon	4.372	3.121
Content website	17.708	23.647
Marketing en regiobranding	84.913	53.130
Advertentie- en reclamekosten	42.349	32.922
	<u>161.049</u>	<u>125.788</u>

	2018	2017
	€	€
Advieskosten		
Advieskosten	<u>22.785</u>	<u>8.586</u>
Administratiekosten		
Administratiekosten	16.890	15.821
Salarisadministratie	<u>1.676</u>	<u>1.381</u>
	<u>18.566</u>	<u>17.202</u>
Afschrijvingskosten		
Afschrijvingskosten	<u>7.450</u>	<u>6.336</u>
Kantoorkosten		
Kantoorartikelen	1.361	1.947
Verzekeringen	2.198	1.544
Kleine aanschaffingen	4.744	4.044
Contributies en abonnementen	2.638	2.151
Representatiekosten	5.867	5.379
Rente en bankkosten	237	171
Overige kantoorkosten	<u>255</u>	<u>0</u>
	<u>17.300</u>	<u>15.236</u>
Onvoorzien		
Uitgaven onvoorzien	<u>33.150</u>	<u>40.835</u>

Binnen de Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen waren over het boekjaar 2018 5,42 fte werkzaam (2017: 4,38 fte). Deze fte is verdeeld over 8 medewerkers.
De salarissen binnen de Stichting Economic Board regio Arnhem-Nijmegen voldoen voor 2018 aan de vereisten van de Wet normering topinkomens (WNT)

OVERIGE GEGEVENS

1. Ontbreken van de verklaring

Conform artikel 15.3 van de oprichtingsakte wordt de accountantsverklaring door de directie van de stichting aan deze jaarrekening toegevoegd.

2. Statutaire regeling bestemming exploitatieresultaat

In de statuten is geen vermelding over de bestemming van het exploitatieresultaat opgenomen. Echter in de vergadering is overeengekomen, dit resultaat mee te nemen naar een opvolgend jaar.

Dashboard

Bij de oprichting van The Economic Board in 2016 werd als missie geformuleerd dat deze *triplehelix*-organisatie ervoor moet gaan zorgen dat ondernemers, kennisinstellingen en overheden beter gaan samenwerken op de groeisectoren *Food, Health en Energy* en de cross-overs daartussen, om zo de economische slagkracht van de regio verder te ontwikkelen.

Om dat meetbaar te maken zijn er in het Strategisch Plan 2016 – 2018 enkele doelstellingen geformuleerd. Die staan hieronder.

Dit document bevat de status van de doelstellingen na drie jaar (februari 2016 tot en met februari 2019) inclusief voorbeelden. Uiteraard is het overzicht niet uitputtend.

De doelstellingen zijn verdeeld in drie categorieën:

Communiceren

Een van de belangrijkste taken van The Economic Board is de regio als place to be op de kaart zetten.

Verbinden

The Economic Board fungeert als matchmaker met een uitgebreid netwerk die partijen met elkaar in contact brengt en houdt.

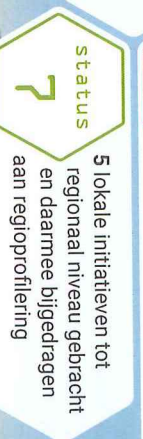
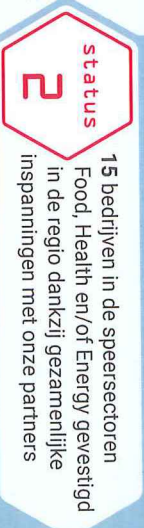
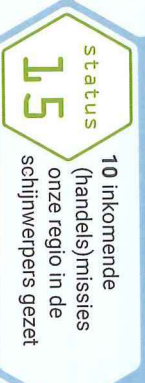
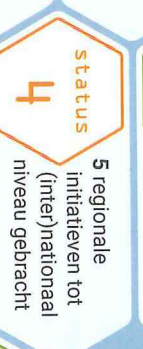
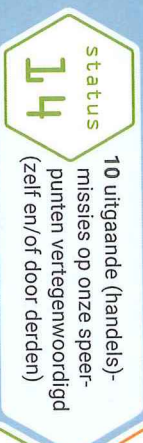

Aanpak

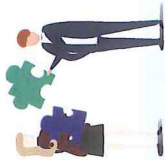
The Economic Board is aanjager van nieuwe initiatieven en innovaties op de cross-overs. We agenderen en concretiseren kansen.

doelstellingen:

Behaald Liggend op koers In uitvoering

Communiceren

Doelstelling: 15 keer de regio onder de aandacht gebracht in Den Haag

2016

- 1 Een delegatie van de Sociaal Economische Raad (SER) bezoekt de regio. Tijdens het bezoek aan IPKW geeft The Economic Board een presentatie aan en gaan de boardleden in gesprek met de delegatie.
- 2 Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat houdt op Sportcentrum Papendal een directeurenconferentie. The Economic Board coördineert de inhoud en nodigt gesprekspartners uit de regio uit voor de diverse inhoudelijke sessies en workshops die plaatsvinden.
- 3 Boardlid Marcel Hielkema levert een actieve bijdrage aan de bijeenkomst van alle Economische Boards van Nederland bij de Sociaal Economische Raad (SER) in Den Haag. In zijn introductiespeech benoemt secretaris-generaal Maarten Camps van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat uit zichzelf de speerpunten van onze regio.

2017

- 4 The Economic Board is medeorganisator van het Innovatiedebat voor Tweede Kamerleden bij de Novio Tech Campus. Tijdens deze bijeenkomst is door zittende en kandidaat Kamerleden het innovatiemanifest ondertekend, waarmee de politici het belang onderschrijven om politiek Den Haag meer bewust te maken van de economische en innovatieve kracht van de regio Arnhem - Nijmegen - Wageningen.
- 5 The Economic Board organiseert een uit-zwaailunch voor vertrekkende en nieuwe Tweede Kamerleden in Nijmegen. Tijdens de bijeenkomst wordt de rugzak van de Kamerleden gevuld met informatie uit de regio. Het is de eerste lunch in een reeks van informatie- en werkbijeenkomsten

die door The Economic Board worden georganiseerd voor Kamerleden.

- 6 De WOW!-sheet wordt gepubliceerd. Deze bevat kerncijfers over de regio en informatie over speersectoren *Food, Health en Energy*.
- 7 Tweede Kamerlid Sophie Hermans bezoekt een werklunch van The Economic Board, waar ze met diverse gesprekspartners praat over de zorginnovaties in de regio.
- 8 Eerste Kamerlid Maria Martens en Tweede Kamerlid Remco Dijkstra gaan bij CCV in Arnhem met diverse gesprekspartners uit de regio in gesprek over digitale en fysieke bereikbaarheid van de regio Arnhem - Nijmegen - Wageningen.
- 9 Platform31 publiceert de *Analyse regeerakkoord kabinet-Rutte III*. In de publicatie is een reactie vanuit The Economic Board op het regeerakkoord opgenomen.
- 10 The Economic Board wordt gevraagd om te ondersteunen bij de organisatie van de Koning Willem I Prijs in 2018 en het lokale bedrijfsleven aan te haken. De prijs wordt een keer in de twee jaar uitgereikt door Koningin Máxima. De uitreiking in 2018 vindt plaats in Nijmegen in het kader van European Green Capital.
- 11 Edwin Ouwejan, regio-ambassadeur Oost-Nederland van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat en het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, is aanwezig bij een vergadering van The Economic Board om te spreken over het regeerakkoord en de aanknopingspunten in het akkoord voor de regio en de board.
- 12 The Economic Board levert een actieve bijdrage tijdens de werksessies van adviesbureau Berenschot met verschillende ministeries, waaronder Buitenlandse Zaken, over de regiodeals.

2018

- 13 The Economic Board organiseert een informatiebijeenkomst voor Kamerleden op de Novio Tech

Campus om de innovaties op het gebied van *health en hightech* op deze locatie onder de aandacht te brengen. Kamerleden Rob Jetten, Lisa Westerveld en Evert-Jan Slootweg zijn aanwezig.

- 14 De regionale Gezonde Groei komt tot stand na intensief overleg tussen de regionale overheden en The Economic Board. Gezonde Groei is een van de 88 voorstellen die worden aangeboden aan het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.
- 15 Zowel de regio Arnhem - Nijmegen als werklocatie IPKW behalen de top drie van de ABN AMRO Circular Economy Awards. Samen met de iconogroep Slimme duurzaamheid van de Investeringsagenda heeft The Economic Board een bid geschreven voor de nominatie als Beste Circulaire Regio. Op 8 november werd bekend dat de regio Arnhem-Nijmegen is uitgeroepen tot Beste Circulaire Regio.
- 16 Mark Rutte spreekt een videoboodschap uit, waarin hij uitlegt welke bijdrage de regio Arnhem - Nijmegen - Wageningen levert aan de Nederlandse economie door de drie speerpunten te benoemen. De videoboodschap wordt vertoond tijdens het event The Economic Board x Papendal, omdat Mark Rutte daar zelf niet bij kan zijn.
- 17 De provincie Gelderland is in 2018 strategisch partner en gastheer van het Prinsjesfestival, voorafgaand aan Prinsjesdag. The Economic Board levert een bijdrage aan het inhoudelijke programma en organiseert samen met Alliantie Voeding in de Zorg en Regio Foodvalley een goedbezochte informatiebijeenkomst voor Kamerleden. Ook nemen diverse boardleden deel aan het Diner van de Toekomst, wordt de *vr-experience* getoond en wordt er een verbinding gelegd tussen Den Haag en Arnhem, waar gelijktijdig het The Economic Board event op Papendal plaatsvindt.
- 18 Tweede Kamerlid Chris Stoffer is aanwezig bij de informatiebijeenkomst voor Kamerleden op IPKW

Communiceren

In Arnhem. Het thema van de bijeenkomst is *Clean Mobility*. Portliner (schonere binnenvaart), HyGear (waterstof) en VNO-NCW Midden (ICE) verzorgen een inhoudelijke bijdrage.

Doelstelling: 3 keer de regio in landelijke dagbladen geprofileerd

2017

- 1 Het *Financieele Dagblad* plaats naar aanleiding van de bekendmaking van de nieuwe Parels van de regio een advertentie van een halve pagina in de zaterdageditie.
- 2 De *Volkskrant* plaatst een ingezonden brief van de hand van directeur Sigrid Helbig, met de boodschap 'Maak Nederland weer groot'.
- 3 Het *Financieele Dagblad* plaatst in de zaterdageditie een interview over de kracht van *triplehelix*-samenwerkingen. Boardlid Marcel Heikema komt in het interview uitgebreid aan het woord.

2018

- 4 Het artikel dat The Economic Board plaatst over Banken Champaignons (Wijchen) is de inspiratie voor een artikel in de *Gelderlander* en het *Algemeen Dagblad*.
- 5 Het *NRC* plaatst een artikel over de introductie van Tessa, de sociale robot van Tinypots uit Nijmegen. De publicatie was onderdeel van een campagne van The Economic Board om lokale initiatieven landelijk onder de aandacht te brengen.
- 6 Ons artikel over Syrische vluchtelingen die aan slag gaan bij Radboudumc verschijnt in de landelijke *OK Visie Krant*.
- 7 Na diverse afspraken met de Persgroep, wordt de intentie uitgesproken om de regio beter onder de aandacht te brengen in hun landelijke dagbladen.
- 8 Op verzoek van Enzyre verstuurt The Economic Board een persbericht naar haar warme media-

contacten over de lancering van een informatief bordspel voor hemofiliëpatiënten. Het bericht wordt opgepakt door de *Gelderlander* en het *Algemeen Dagblad*.

Doelstelling: 3 of meer nieuwsbrieven per jaar uitgebracht

Op 10 februari 2017 verstuurt The Economic Board haar eerste tweemaandelijksse nieuwsbrief. Vanaf mei 2018 verschijnt de nieuwsbrief van The Economic Board maandelijks. In de nieuwsbrief staat/staan een update vanuit The Economic Board, video's van onze activiteiten, uitgelichte projecten, belangrijke nieuwsberichten en een agenda-overzicht.

Enkele feiten en cijfers:

- Er zijn tot nu toe 19 nieuwsbrieven verstuurd
- 813 mensen hebben zich tot op heden ingeschreven. Het aantal nieuwsbriefinschrijvingen is in 2018 met 194 procent gegroeid
- In 2018 opende 49,7 procent van de abonnees een nieuwsbrief (benchmark 24,11 procent)
- In 2018 klikte 14,0 procent van de nieuwsbrieflezers door via de url's in de nieuwsbrief (benchmark 2,57 procent)

Doelstelling: 10 uitgaande (handels)missies op onze speerpunten vertegenwoordigd

2017

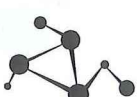
- 1 Sigrid Helbig, directeur The Economic Board, neemt deel aan de handelsmissie *Health Innovation* en Sport Science naar Japan onder leiding van minister Schipper. Tijdens de handelsmissie nodigt Sigrid het bedrijf Teijin

(met een vestiging in Arnhem) uit voor het *trade-dinner* en koppelt ze aan de minister. Boardlid Peter van Dongen neemt deel aan een handelsmissie met thema's *Food* en *Water* naar Indonesië onder leiding van premier Rutte. Van Hall Larenstein heeft in aanwezigheid van de premier een *Memorandum of Understanding* ondertekend met het Instituut Teknologi Bandung. Peter van Dongen heeft The Economic Board, de *triplehelix*-samenwerking en de speerpunten van de regio onder de aandacht gebracht bij de samenwerkingspartners.

- 3 The Economic Board regelt een eendaagse busreis vanuit de regio naar de beurs Hannover Messe. De busreis wordt in samenwerking met de ondernemersverenigingen georganiseerd voor 45 ondernemers en andere geïnteresseerden. Zie ook: bijeenkomsten voor ondernemers.
- 4 VNO-NCW organiseert onder leiding van Hans de Boer een exclusieve handelsmissie naar München. Door inspanning van The Economic Board kan ondernemer Rombout Swanborn van het bedrijf HYET deelnemen aan de missie.
- 5 Boardlid Peter van Dongen verzorgt de officiële opening van het eerste Indo-Dutch Centre of Excellence Vegetables in India.
- 6 Onder leiding van boardleden Michiel Scheffer en Ron König vindt de handelsmissie *Silkroad* to China plaats. Biomygreen uit Velp mag op uitnodiging (en kosten) van The Economic Board mee naar China waar zij waardevolle contacten legt.
- 7 Foodvalley NL vertegenwoordigt de regio op de b2b-beurs Food Matters Live in Londen. Op de stand kunnen bezoekers de *vr-experience* van de regio bekijken. De stand is onderdeel van het Holland Invest-paviljoen.

2018

- 8 Sigrid Helbig neemt deel aan het onderdeel *Life Science* en *Health* van de RVO-handelsmissie naar China. Zij geeft een presentatie op de Tsinghua

Communiceren

University Science Park en ontmoet ministers Bruno Bruins en Sigrid Kaag. Ook wordt *vr-experience* vertoond aan geïnteresseerde misstleden en Chinese bedrijven.

- 9 The Economic Board organiseert opnieuw een busreis naar de Hannover Messe voor dertig ondernemers en andere geïnteresseerden (zie ook: bijeenkomsten voor ondernemers). Daarnaast was zij deze keer zelf aanwezig op de beurs met een stand in Holland Paviljoen E-mobility. De regio Arnhem – Nijmegen – Wageningen is onder de aandacht gebracht met de *vr-experience* en de WOW!-sheet vertaald in drie talen. Ook bieden wij op onze stand organisaties uit de regio een podium: Be-O uit Nijmegen, VBR-Turbinepartners uit Eist, Sit and Heat uit Nijmegen, Chargepoint Europe uit Zevenaar, Heijmans met een project in Arnhem én MTSA uit Arnhem.

- 10 Op initiatief van The Economic Board staan regionale bedrijven Allego en DEKRA Certification B.V. met een stand op de internationale carrière-beurs van de Hochschule Rhein Waal. The Economic Board is zelf ook aanwezig met een stand en de *vr-experience*.

- 11 In verband met de mogelijke komst van een onderzoekscentrum van imec naar Gelderland, organiseert The Economic Board een verdieplingsreis naar het hoofdkantoor van imec in Leuven en naar imec Nederland in Eindhoven. Zeven Statenleden en dertig stakeholders vanuit overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven gaan mee.

- 12 Tijdens de European Week of Regions and Cities in Brussel geeft The Economic Board invulling aan de stand van Oost-Nederland. De *vr-experience* wordt hier vertoond aan circa 700 kijkers uit meer dan 20 Europese landen. Ook verzorgt The Economic Board deelname aan het programma voor bestuurders, dat Regio Arnhem Nijmegen en Bureau Brussel organiseren.

- 13 Een aantal keer per jaar bezoeken een aantal internationale consultants van Sage Partners de regio. Tijdens hun jaarlijkse *Fall-meeting* in Zwitserland, waarbij alle Sage Partners samenkomen, geeft Richard Döbelmann, business associate van The Economic Board een presentatie over de kracht van de regio en vertelt hij over de succesvolle ervaringen met Sage Partners in onze regio. The Economic Board voorzitter Hubert Bruls spreekt in een videoboodschap de Sage Partners toe.

- 14 The Economic Board is medeorganisator van een eendaagse busreis voor ondernemers naar de beurs Medica in Dusseldorf.

Doelstelling: 10 inkomende (handels)missies naar onze regio in de schijnwerpers gezet

2016

- 1 Guy Wittich, head of mission van The Netherlands Trade and Investment office in Taiwan, wordt ontvangen op het kantoor van The Economic Board in Nijmegen.
- 2 Ontvangst handelsdelegatie *Fujian Economic Delegation*.
- 3 Ontvangst handelsdelegatie Verenigde Arabische Emiraten bij Novio Tech Campus in Nijmegen.
- 4 Voorzitter van The Economic Board Hubert Bruls ontvangt een Chinese handelsdelegatie naar aanleiding van de overname van bedrijfs-onderdelen van NXP door Nexperia.
- 5 Ontvangst handelsmissie uit Bayern, Duitsland, op de Novio Tech Campus in Nijmegen.
- 6 Ontvangst handelsdelegatie *Beijing Water Authority* uit China.
- 7 Ontvangst handelsdelegatie uit Vietnam bij Sportcentrum Papendal in Arnhem.

2017

- 8 Medeorganisator bezoek van Streekplatform Kempen uit België, met onder andere een presentatie bij IPKW.
- 9 Lancering van de *vr-experience* tijdens het internationaal congres *Mayors Session van Velo-city 2017* in het stadhuis van Arnhem.
- 10 Ontvangst Duitse delegatie door voorzitter van The Economic Board Hubert Bruls in Nijmegen met daarbij aandacht voor het programma Ruimte voor de rivier.

2018

- 11 Voorzitter van The Economic Board Hubert Bruls ontvangt een delegatie van vier Europarlementariërs in Nijmegen in het kader van Nijmegen European Green Capital 2018. The Economic Board vertoont de *vr-experience* en Sigrid Helbig is aanwezig bij het diner.
- 12 The Economic Board sluit aan bij het bezoek van een delegatie van Boston Scientific aan de Novio Tech Campus.
- 13 De *vr-experience* wordt ingezet tijdens het bezoek van een delegatie van de Assembly of European Regions aan Nijmegen in het kader van Nijmegen European Green Capital 2018. Sigrid Helbig is aanwezig bij het afsluitende diner.
- 14 The Economic Board sluit aan bij een handelsdelegatie van Chinese bedrijven en investeerders vanuit de *food*-sector die de regio Arnhem – Nijmegen – Wageningen bezoeken. Zij brengen onder andere een bezoek aan NEXTgarden en Royal Eijkelkamp. De *vr-experience* wordt vertoond.
- 15 Tijdens een speciaal diner, georganiseerd door de gemeente Nijmegen en het Radboudumc, legt The Economic Board contact met internationale journalisten uit onder andere het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en de Verenigde Staten die op werkbezoek zijn in Nederland.

Verbinden

Doelstelling: 5 bijeenkomsten voor ondernemers gerealiseerd

2017

- 1 The Economic Board is medeorganisator van de bijeenkomst *Investors for Business Generator Health en Hightech* op de Novio Tech Campus. Circa veertig ondernemers nemen deel.
- 2 45 ondernemers nemen deel aan een eendaagse busreis naar de Hannover Messe, georganiseerd door The Economic Board in samenwerking met de regionale ondernemersverenigingen. Zie ook: uitgaande handelsmissies.
- 3 The Economic Board is medeorganisator van de bijeenkomst *Road2Germany* over zakendoen in en met Duitse organisaties. Er nemen circa tachtig ondernemers deel.
- 4 The Economic Board is samen met Briskr initiator en organisator van het eerste driedaagse bezoek van de *Sage Partners Venture Accelerator*.

2018

- 5 Tijdens het Wondertuin Festival, de start van het Nijmegen European Green Capital-jaar, is The Economic Board medeorganisator van het Business Café. Sigrid Helbig neemt deel aan het panel.
- 6 Eerste vervolgbijeenkomst van de Sage Venture Accelerator in de regio. Er vinden twaalf vervolggesprekken plaats en er worden zes nieuwe organisaties voorgedragen bij de Sage Partners.
- 7 The Economic Board vertoont de *vr-experience* aan bezoekers van de visiebijeenkomst van ING bij Burgers' Zoo in Arnhem. Sigrid Helbig neemt deel aan de paneldiscussie.
- 8 The Economic Board organiseert drie pitchavonden, waarop ondernemers hun ideeën, projecten en innovaties pitchen voor een panel. De bijeenkomsten zijn georganiseerd met de ondernemersverenigingen Lindus (de Liemers),

Ondernemerscontact Overbetuwe (OCO) en Ondernemers Kontakt Arnhem (OKA), Oost NL en de KvK.

- 9 The Economic Board zet zich in om ondernemers uit de regio bekend te maken met de Koning Willem I Prijs en stimuleert hen zich aan te melden. De voorrondes voor de Koning Willem I Prijs voor het mkb en de Plaque voor Duurzaam Ondernemerschap worden op initiatief van The Economic Board gehouden in de regio, respectievelijk bij het Provinciehuis in Arnhem en de Wageningen University & Research.
- 10 Dertig ondernemers nemen deel aan een eendaagse busreis naar de Hannover Messe, georganiseerd door The Economic Board in samenwerking met de regionale ondernemersverenigingen. Zie ook: uitgaande handelsmissies.
- 11 Samen met RVN@ organiseert The Economic Board de bijeenkomst Op de stip XL bij de Radboud Universiteit in Nijmegen. Ondernemers konden hier hun bedrijf pitchen aan de aanwezige geïnteresseerden.
- 12 Tweede vervolgbezoek Sage Partners aan de regio, met twaalf ondernemers die op gesprek zijn uitgenodigd. Ondernemers zijn aangedragen door The Economic Board en directe partners.
- 13 Derde vervolgbezoek Sage Partners aan de regio, met negen ondernemers die op gesprek zijn uitgenodigd. Ondernemers zijn aangedragen door The Economic Board en directe partners.
- 14 The Economic Board is medeorganisator van de bijeenkomst Jong Management van VNO-NCW Midden en de Novio Tech Campus om ruim twintig jonge professionals meer inzicht te geven in de activiteiten van de drie partijen.
- 15 The Economic Board is medeorganisator van de derde bijeenkomst van het Business Angel Network Nijmegen in het Honigcomplex, samen met partners Briskr, Oost NL, gemeente Nijmegen, Rockstart en de Rabobank.

- 16 The Economic Board is mede-initiatiefnemer van het project Octopus. Zij is aangehaakt om de verbinding tussen kennisinstellingen en het bedrijfsleven te optimaliseren. We medeorganiseren diverse co-creatiesessies.

2019

- 17 Vierde vervolgbezoek Sage Partners aan de regio, met twaalf vervolggesprekken en zes nieuwe bedrijven die mogen pitchen. Acht Sage Partners zijn aanwezig.
- 18 The Economic Board is medeorganisator van de bijeenkomst *Meet Up Food, Logistics & Sustainability* bij Cornelissen in Nijmegen. Sigrid Helbig is een van de sprekers.
- 19 The Economic Board is medeorganisator van de vierde bijeenkomst van het Business Angel Network Nijmegen, waarbij ondernemers tijdens rondetafelgesprekken in dialoog gaan met mogelijke investeerders.
- 20 The Economic Board is medeorganisator van de netwerkborrel voor de 'bewoners' van het Mercator Science Park in het bestuursgebouw Berchmanianum van de Radboud Universiteit. De *vr-experience* wordt tijdens de borrel vertoond en Sigrid Helbig licht toe wat The Economic Board voor de bedrijven kan betekenen.

Verbinden

Doelstelling: 5 lokale initiatieven tot regionaal niveau gebracht en daarmee bijgedragen aan regioprofilering

2016

- 1 Voor het wetenschapsfestival InScience heeft The Economic Board gezorgd voor aansluiting met het regionale bedrijfsleven. Er is ook bijgedragen aan een duurzame financiering van het filmfestival.

2017

- 2 The Economic Board heeft het Arnhemse event INNOVATE gekoppeld aan Nijmegen European Green Capital en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.
- 3 Samen met VNO-NCW Midden vraagt The Economic Board aandacht voor belangrijke infrastructurele projecten door de juiste partijen bij elkaar te zetten en een gezamenlijke lobby-agenda te formuleren. De krachten voor lobby voor verbetering bestaande ICE-verbinding Amsterdam-Arnhem-Frankfurt zijn daarmee op regionaal niveau gebundeld.

- 4 The Economic Board helpt Nijmegen European Green Capital met het aansluiten van het regionale bedrijfsleven bij deze prestigieuze Europese titel.
- 5 Met de vr-experience worden innovaties en hotspots uit de regio onder de aandacht gebracht van het grote publiek: in de regio, maar ook landelijk en zelfs internationaal. De VR-RoadTour doet in de eerste helft van 2018 zestien regio-gemeenten van de Regio Arnhem Nijmegen aan zodat bewoners, ondernemers en overheden op de hoogte zijn van lokale ontwikkelingen.

2018

- 6 De nieuwe coördinator van het Techniekpact Smart & Sustainable werkt nauw samen met het projectbureau van The Economic Board, waardoor

we de relatie tussen het Techniekpact en het regionale bedrijfsleven nog verder versterken.

- 7 Vanuit Hotspot Energy Arnhem helpt The Economic Board met het mee-ontwikkelen van het New Energy LivingLab, waar circa tien boegbeeld-projecten onder vallen.

Doelstelling: 5 regionale initiatieven tot (inter)nationaal niveau gebracht

2017

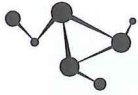
- 1 The Economic Board koppelt Diverzio aan andere landelijke initiatieven zoals Eat2Move en Alliantie Voeding in de Zorg.
- 2 The Economic Board geeft Biomygreen een ticket voor de provinciale handelsmissie naar China. Met hulp van Oost NL wordt Biomygreen bij diverse bedrijven geïntroduceerd. Ook door de gesprekken met Sage Partners krijgen de internationale groeiambities van het bedrijf verder vorm.

2018

- 3 The Economic Board draagt het bedrijf Servicecorner voor om te pitchen tijdens de Sage Partners Venture Accelerator. Dankzij de steun van de Sage Partners gaat het bedrijf een samenwerking aan met een grote internationale marktpartij.

2019

- 4 The Economic Board wijst haar netwerk op de door de RVO georganiseerde Bedrijvendag Ambassadeursconferentie 2019 in Den Haag, waarop bedrijven het gesprek aan kunnen gaan met de Nederlandse ambassadeurs en medewerkers van de consulaten. Sit & Heat heeft hier gebruik van gemaakt en heeft waardevolle (inter)nationale contacten opgedaan.

Aan jagen

Doelstelling: 15 cross-overprojecten tot stand gebracht.

- 1 The Economic Board koppelt Diverzio aan andere landelijke initiatieven zoals Eat2Move en Alliantie Voeding in de Zorg. Ook verzorgt The Economic Board de dagregistratie van hun congres en wordt deze verspreid via onze kanalen. Diverzio heeft ook een Parel-award gekregen van The Economic Board, waarmee ze een nog groter podium geboden wordt.
 - 2 Door Food & Cognition is expliciet aan The Economic Board gevraagd hen te helpen het bedrijfsleven aan te laten haken bij het project. Ook wordt het onderzoeksprogramma ondersteund bij het uitbouwen van hun (online) communicatiemiddelen. In 2019 hebben zij de Parel-award ontvangen.
 - 3 Alliantie Voeding in de Zorg is door The Economic Board gekoppeld aan andere initiatieven, zoals Diverzio, en is er samen een informatiebijeenkomst voor Kamerleden georganiseerd. Ook hebben zij een plek in de vr-experience.
 - 4 Ingredient Farm, onderdeel van NEXTgarden, is door The Economic Board ondersteund bij het opstellen en verbeteren van de aanvraag van EFFRO-gelden. De gelden zijn toegekend.
 - 5 Greenhouse Proteïn, onderdeel van NEXTgarden, is door The Economic Board ondersteund bij het opstellen van de aanvraag van EFFRO-gelden. De aanvraag is goedgekeurd.
 - 6 Het bestaande Techniekpact Smart & Sustainable hebben wij samen met partners een boost gegeven door de coördinator van het Techniekpact actief te koppelen aan het projectbureau. Zo kan het bedrijfsleven nog beter aangehaakt worden.
- Ook helpt The Economic Board met de online uitingen van het lokale Techniekpact.
- 7 The Economic Board denkt mee over de inhoud van het concept van het Grensland Instituut en legt verbindende met partijen die nodig zijn om dit initiatief gerealiseerd te krijgen.
 - 8 Aanvullend budget van €300.000,- is via de Investeringsagenda beschikbaar gekomen bij The Economic Board, waarvoor ondernemers middels vouchers extern advies kunnen inschakelen. Deze middelen kunnen aanvullend ingezet worden op De Groeiversneller van Oost NL. Vooralsnog zijn er zeven aanvragen goedgekeurd.
 - 9 The Economic Board is projectpartner van het Health and Hightech Accelerator Network samen met het Radboudumc, Rijnstate, BC Semi NL, Novio Tech Campus en MedValue. Het netwerk heeft een EFFRO-subsidie toegekend gekregen.
 - 10 The Economic Board draagt actief bij aan de Investeringsagenda Arnhem – Nijmegen. De board draagt bij aan het inrichten van de werkprocessen, bepaalt inhoudelijk mee bij de icongroep Slimme Duurzaamheid en heeft een actieve rol in het plan *Energy Made in Arnhem* binnen het icon-programma *Health en Energy*.
 - 11 Vanaf het begin af aan heeft The Economic Board alle partijen rondom het OnePlanet-initiatief gefaciliteerd. Zo organiseerde The Economic Board een verdiepingstreks naar het hoofdkantoor van imec in Leuven en imec Nederland in Eindhoven. Daarnaast is door The Economic Board leden uitgesproken dat zij het initiatief inhoudelijk steunen, wat heeft geresulteerd in een ondersteuningsbrief. Het projectbureau heeft daarnaast een coördinerende rol gespeeld in het verzamelen, het bieden van een overzicht en het ondersteunen van partners bij het indienen van

de ondersteuningsbrieven. Verder heeft directeur Sigrîd Helbig ingesproken tijdens de behandeling van het voorstel in de commissievergadering van Provinciale Staten.

Doelstelling: 15 bedrijven in de speersectoren Food, Health en/of Energy gevestigd in de regio dankzij gezamenlijke inspanningen

2017

- 1 The Economic Board heeft de lokale vestiging van Heinz in Elst geholpen een goede pitch neer te zetten, waarna het op concerniveau is gekozen als voorkeurslocatie voor een nieuwe productielijn. Hiermee is een investering van € 48,8 miljoen gemoed.

2018

- 2 Het bedrijf Servicecorner heeft aangegeven dat zij door de betrokkenheid van The Economic Board haar hoofdkantoor gaat vestigen in de regio (Utrechtseweg te Arnhem), waar eerder Amsterdam in beeld was. De kernactiviteiten van dit bedrijf zijn ondersteunend aan de speersectoren.

Jaarrekening 2018

De administratie van de regio wordt verzorgd door de gemeente Arnhem. Hieronder treft u het overzicht aan zoals dat door de gemeente Arnhem beschikbaar is gesteld. De cijfers komen - uiteraard - overeen met de boekhouding van de gemeente Arnhem. Accountantscontrole wordt uitgevoerd conform de daartoe strekkende regels van de gemeente Arnhem.

Baten	Begroot	Werkelijk
Gemeenschappelijke bijdrage	1.134,989,00	1.160.388,00
Totaal baten	1.134,989,00	1.160.388,00
Lasten		
Economic Board	748.193,00	773.592,00
Bureau Brussel	298.964,72	197.927,42
Bureau Regio	63.213,26	66.117,04
Regiodag	12.500,00	0
Melkfabriek ontmoeting	0	2.831,91
Communicatie	7.500,00	4.536,92
Gezonde Groei - traject	0	30.797,52
Overig	4.618,02	3.408,06
Totaal lasten	1.134.989,00	1.079.210,87

De inwonerbijdrage voor 2018, groot € 1,50 per inwoner, is van alle 18 gemeenten ontvangen, gebaseerd op het inwoneraantal per 1 januari 2017. Van dit bedrag is € 1,00 in twee termijnen overgemaakt aan de Stichting The Economic Board.

In 2018 is minder uitgegeven dan aan inwonerbijdragen is ontvangen. Het jaar sluit met een overschot van € 81.177,13. Dit overschot wordt toegevoegd aan het positief saldo dat is meegenomen vanuit 2017 en bedraagt daarmee per 1 januari 2019 € 136.734,91.

De redenen voor de afwijking van de begroting zijn:

- De kosten voor Bureau Brussel vallen lager uit omdat de invulling van de functie van Adviseur Europese Zaken, door het vertrek van Cécile de Boer, enige tijd op zich liet wachten.
- Er is voor gekozen de Regiodag 2018, in het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen, niet te organiseren. Gekozen is een RegioSafari te organiseren. Deze safari voor bestuurders en raadsleden is geheel door een aantal regiogemeenten verzorgd.
- In 2017 is een start gemaakt met het opstellen van een gewenste regionale visie (een van de adviezen van het in 2017 uitgevoerde evaluatie). Dit bottom-up traject heeft in 2018 geleid tot de presentatie van het magazine *Gezonde Groei*, tijdens een bijeenkomst van alle nieuwe colleges bij de Melkfabriek in Arnhem.

Deze financiële verantwoording ziet op de begroting van het Gemeenschappelijk Orgaan. De programmagelden die door de PFO's, veelal via de 'collectezaak-methode' worden binnengehaald bij de deelnemende gemeenten of met een bijdrage van de provincie Gelderland, worden via het betreffende PFO verantwoord.

Een terugblik

Magazine

Belangrijke mijlpaal voor de regio in 2018 was de lancering van de Gezonde-groei-ambitie, gepresenteerd via het gelijknamige magazine. *Gezonde Groei* staat voor het behouden en versterken van de unieke combinatie van economische kracht en kwaliteit van leven in de regio Arnhem-Nijmegen: inzetten op duurzame en gezonde keuzes voor wonen, werken en mobiliteit, op weg naar een circulaire economie.

RegioSafari

Bestuurders van regiogemeenten nodigden bestuurders van andere gemeenten (overheden, kennisinstellingen) uit om, in het eerste jaar na het aantreden van de nieuwe colleges, de parels in eigen regio te ontdekken. Dit is de reden dat voor 2018 geen RegioReis is georganiseerd. Vertrekpunt zijn de 4 thema's waarop we samenwerken: Economie, Mobiliteit, Duurzaamheid en Wonen (& Leefomgeving).

Zo'n 80 deelnemers (alles bij elkaar) brachten in 4 reisdagen in september bezoeken aan o.m.: Elst Centraal, Park Lingezegen, Park15, NEXTgarden, IPKW, ROC Rijn IJssel, Businesspark 7-poort, Nathan, Europakade, Graafstaete, Nieuwgraaf, Alliander, Dijkmagazijn Beuningen, Energiek Beuningen, ARN en Green Capital.

VR Road Tour

16 gemeenten, 777 afgelegde kilometers, 1500 kijkers.

Op 8 januari werd de VR-RoadTour officieel afgetrapt in Zevenaar. 777 kilometer en 1499 kijkers verder werd op 24 mei voor de allerlaatste keer de virtualreality-film "*It takes a keen eye*" tijdens de VR-RoadTour vertoond in een van de zestien van de achttien partnergemeentes van The Economic Board. We blikken terug op een succesvolle reis.

Tijdens de VR-RoadTour plaatsten we inwoners, politici en andere geïnteresseerden uit de regio Arnhem - Nijmegen letterlijk middenin dit bijzondere en krachtige gebied. Bezoekers konden plaatsnemen op het meubel, de speciale vr-bril opzetten en moesten zich dan goed vasthouden! Ze stegen namelijk naar grote hoogte om de omgeving en innovaties hier eens goed te bekijken. Kijkers waren zichtbaar onder de indruk van de bijzondere beelden:

CE Award

Regio Arnhem Nijmegen is uitgeroepen tot de beste circulaire regio van Nederland. Tijdens het BT Event op 8 november 2018 in Rijswijk, werd de titel Beste Circulaire Regio aan Regio Arnhem Nijmegen toegekend. In aanloop naar deze dag zijn velen aangemoedigd hun stem uit te brengen.

De winnende regio werd voor vijftig procent bepaald door publieksstemmen. De vakjury

bepaalde de overige vijftig procent, met als criteria onderwerpen als circulariteit in visie, interactie met de omgeving, shared facilities, biodiversiteit en welbevinden en gezondheid. De regio Arnhem - Nijmegen scoorde hoog. De jury roemde de concrete initiatieven, samenwerking, vestigingsklimaat en circulariteit zien als een verdienmodel. *“De regio heeft de jury ervan overtuigd dat het zijn van koploper ook echt wordt waargemaakt. De regio Arnhem - Nijmegen is een échte voorloper op het gebied van de circulaire economie. Verduurzaming lijkt de regio in het DNA te zitten”*, oordeelt de jury.

We weten nu beter wat raadsleden willen

In het Algemeen Bestuur van 28 februari 2018 is de notitie *Verbetering Informatievoorziening* behandeld. De door Christiaan Stolk opgestelde notitie is tot stand gekomen na een interactief proces in de tweede helft van 2017 met raadsleden en griffiers. De notitie bevat een aantal concrete voorstellen bevat voor verbetering van de communicatie. De maatregelen zijn door het Algemeen Bestuur onderschreven en direct in de praktijk gebracht. Rond de gemeenteraadsverkiezingen zijn door de voorzitters vlogs opgenomen om de nieuwe raadsleden op een persoonlijke wijze te informeren. Ook de 2 nieuwbrieven (regio en Bureau Brussel) verschijnen met een vaste regelmaat en de informatie hierin richt zich meer en meer op gemeenteraadsleden.

Door de secretaris is een programma opgesteld dat kon worden gebruikt in het inwerkprogramma van de nieuwe gemeenteraden. Een aantal griffiers hebben van dit aanbod gebruikt gemaakt. De gesprekken met de nieuwe gemeenteraadsleden leverden weer nieuwe input op om de raadsleden beter te betrekken bij de regionale samenwerking op de 4 domeinen.

De wethouders Duurzaamheid, Economie, Wonen en Mobiliteit vergaderden op 12 december met hun collega's uit de regiogemeenten. Na afloop van het PFO is elke voorzitter voor de camera verschenen en heeft vertelt wat er zo al op de agenda stond en welke afspraken zijn gemaakt.

“Complimenten; vlog is weer eens een meer persoonlijke wijze van informeren” - Joan Berings - Teunissen, Westervoort.

“Complimenten voor de opzet om met blogs derden te informeren en bij de les te houden. Ook de blogs zelf zijn prima verteerbaar” - Herman Katteler, Heumen.

Kring van gemeentesecretarissen

Na het bezoek, in het najaar van 2017, van de gemeentesecretarissen aan Brussel hebben de gemeentesecretarissen besloten elkaar regiobreed met enige regelmaat te treffen. De keuze is gemaakt om aansluiting te zoeken bij het RegioOverleg(t). Vanuit de Kring is een 'Kopgroep' samengesteld bestaande uit de gemeentesecretarissen van Arnhem, Berg en Dal, Lingewaard, Nijmegen en Zevenaar. Ook is afgesproken dat de gemeentesecretaris van Lingewaard, dhr. Jan Wynia, namens de Kring aansluit bij het Algemeen Bestuur en het Voorzittersoverleg.

De gemeentesecretarissen hebben zich in 2018 met name beziggehouden met het visietraject en het vraagstuk van de ondersteuning van de samenwerking met menskracht en middelen. Mede door de inspanningen van de Kring heeft het Algemeen Bestuur ingestemd om per 1 januari 2019 de ondersteuning van de PFO's steviger te organiseren. Elk PFO wordt ondersteund door een secretaris, komende uit een van de regiogemeenten uit de regio, met een tijdsinzet van 16 uur. De kosten worden vanaf dat moment door alle regiogemeenten gedragen. Ook de formatie van de regiosecretaris is verruimd naar 0,8 fte. In de laatste vergadering is door de Kring aan het Algemeen

Bestuur aangeboden dat de Kring in het voorjaar met een analyse en voorstel komt dat een antwoord geeft op de uitdagingen van de huidige regionale samenwerking.

RegioOverleg(t)

Op 28 februari 2018 was de gemeente Zevenaar gastheer van het eerste RegioOverleg(t). Op deze dag komen de 4 PFO's en het Algemeen Bestuur bijeen op één locatie. Hiermee is uitvoering gegeven aan één van de concrete aanbeveling uit de evaluatie om de ontmoeting, het netwerken en de informatieoverdracht beter te faciliteren. Mede door het goede gastheerschap van de gemeente Zevenaar was het een geslaagde dag, tevens de laatste ontmoeting in de bestuursperiode 2014-2018. De 3 daaropvolgende dagen van het RegioOverleg(t) vonden plaats in Arnhem, Wijchen/Arnhem en Nijmegen. Gebleken is dat dit concept wordt gewaardeerd (al bleek het na de verkiezingen voor een klein aantal bestuurders een uitdaging om te kiezen uit de parallelle bijeenkomsten).

Bestuurlijke tafel

2018 was het jaar van de gemeenteraadverkiezingen. Colleges en gemeenteraden moesten hun netwerksamenwerking overdragen aan een nieuwe ploeg. In de laatste vergadering van de vorige bestuursperiode (op 12 februari 2018) zijn door alle 4 PFO's afspraken gemaakt, zowel inhoudelijk als financieel, over de periode 2018 en 2019. Om de overdracht te ondersteunen is vanuit het Algemeen Bestuur een brief gezonden waarin de samenwerking in de regio wordt beschreven en de actuele afspraken zijn vastgelegd.

Door de samenstelling van de nieuwe colleges veranderde de samenstelling van de 4 PFO's. Nieuwe PFO-voorzitters moesten gekozen worden en de Agendacommissie van een PFO is opnieuw bemenst. In de eerste vergadering van de 4 PFO's in juni 2018 werd uitgebreid stilgestaan bij de afspraken die in de vorige bestuursperiode zijn gemaakt.

Het Voorzittersoverleg wordt na de verkiezingen gevormd door mevr. Harriët Tiemens (Mobiliteit), mevr. Gea Hofstede (Wonen), dhr. Titus Burgers (Duurzaamheid), dhr. Jan van Dellen (Economie) en de voorzitter en vicevoorzitter van het Algemeen Bestuur resp. burgemeester Ahmed Marcouch en burgemeester Carol van Eert.

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 12 december 2018 werd het fungerend voorzitterschap door vicevoorzitter Van Eert overgedragen aan burgemeester Marcouch van Arnhem.

Op 4 december 2018 had, met enige vertraging, de jaarlijks ontmoeting van het Voorzittersoverleg met Gedeputeerde Staten van Gelderland plaats. Dit bestuurlijk overleg is bedoeld voor informatie-uitwisseling en afstemming over thema's binnen de 4 domeinen en de crossovers daartussen en beleidsterreinen die de 4 domeinen raken.

PFO Duurzaamheid

Stappen gezet

Tijdens het laatste PFO Duurzaamheid voor de verkiezingen in 2018 was afgesproken om de routekaart energieneutrale regio Arnhem-Nijmegen als basis te nemen voor de regionale samenwerking tot 2023. Tevens dienden de contouren van een uitvoeringsprogramma als basis voor vier regionale energieprojecten. Na de verkiezingen hebben 16 gemeenten hiervoor 3 ton vrijgemaakt. Montferland en Mook en Middelaar deden niet mee omdat zij op dit gebied in andere regio's samenwerken. Na de verkiezingen is veel tijd besteed aan (governance) afspraken over de Regionale Energie Strategie (RES) Arnhem Nijmegen en de relatie met de regionale routekaart en de investeringsagenda Arnhem-Nijmegen-Provincie.

De RES was een van de regionale energieprojecten van het uitvoeringsprogramma. De RES is een belangrijke bestuurlijke afspraak met het rijk in het kader van het Nationaal Klimaatakkoord op hoofdlijnen die voor de zomervakantie 2018 is ondertekend door onder andere de VNG. Doel van het nationaal klimaat akkoord is 49% CO2 reductie in 2030. Afgesproken is dat PFO Duurzaamheid de opdrachtgever is van de RES. De opdracht is om medio 2019 als regio de opgave tot 2030 in te vullen die het

rijk in het kader van nationaal klimaatakkoord oplegt aan de regio Arnhem Nijmegen. Een bestuurlijk regieteam bestaande uit gemeenten Arnhem, Nijmegen, Wijchen, Renkum, Zevenaar, Overbetuwe, de provincie, Alliander en 2 waterschappen adviseert het PFO hierover. Harriët Tiemens is voorzitter van het regieteam.

In december besloot het PFO tot het werven van een procesregisseur RES. Deze stuurt de werkgroep RES aan, bestaande uit 6 ambtenaren, de waterschappen, Alliander en de Provincie. Zij ondersteunen het regieteam RES. In 2019 wordt het regieteam en de werkgroep RES geïnstalleerd.

Het PFO besprak in 2018 niet alleen onderwerpen op het gebied van de energietransitie. In 2018 besloot het PFO wederom tot deelname aan de ABNAMRO Circular Economy Award en won deze prijs. Dit leverde in oktober veel publiciteit op. De regio Arnhem Nijmegen werd geroemd om haar circulaire economie activiteiten en hoe zij er in slaagt samenhang aan te brengen in de activiteiten. Daarnaast is het PFO geïnformeerd over de plannen voor onderzoek naar de potentie van diepe geothermie in de regio Arnhem Nijmegen. In 2019 wordt het potentieel in kaart gebracht.

PFO Economie

De kracht van samenwerken

De Regio Arnhem Nijmegen staat er economisch goed voor en ook de toekomstverwachtingen zijn gunstig. De regio biedt kansen om de economie naar een hoger plan te tillen, concurrerend te blijven en perspectief te bieden aan mensen. De leden van het PFO Economie hebben zich in regionaal verband sterk gemaakt om dit gunstige klimaat te optimaliseren, onder meer door een goede samenwerking, afstemming en kennisdeling met bedrijven, kennis- en overheidsinstellingen. Er is intensief contact geweest met de PFO's Duurzaamheid, Mobiliteit en Wonen, The Economic Board en Bureau Brussel. Dit is noodzakelijk om goed in te kunnen spelen op relevant beleid vanuit rijk, provincie en de Europese Unie. Er is groot draagvlak voor blijvende investering in de samenwerking en bundeling van krachten.

Daarbij geldt dat in 2018 een nieuwe bestuursperiode is gestart en daarmee veelal nieuwe bestuurders zijn aangetreden. Een gedeelte van dit jaar heeft dan ook in het teken gestaan van ontmoeting en kennismaking om de goede samenwerking in de toekomst voort te kunnen zetten.

Het vliegwiel van de regionale economie moet in beweging blijven

In de regio Arnhem-Nijmegen is sprake van een overaanbod van bedrijventerreinen, kantoren en locaties voor perifere detailhandel. Dit staat nieuwe, gewenste economische ontwikkelingen in de weg en heeft daardoor grote nadelige gevolgen voor de aantrekkingskracht van onze regio. Begin 2018 is het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) vastgesteld. Beoogd doel van het RPW is het creëren van ruimte voor het ontwikkelen van nieuwe initiatieven door te zorgen voor een goed evenwicht

tussen vraag en aanbod voor de werklocaties met maximaal rendement voor de werkgelegenheid.

In 2018 is gewerkt aan de ruimtelijke uitwerking van het RPW, waarin dit op kavelniveau verder is uitgewerkt. De eerste monitoring van de cijfers met betrekking tot vraag en aanbod heeft in 2018 plaatsgevonden. In 2019 zal deze monitoring opnieuw worden uitgevoerd. Daarmee is een volgende stap gezet richting het doel van het bereiken van evenwicht per 1 januari 2021.

Klaar voor de toekomst met breedband

Een goede, moderne ICT-infrastructuur draagt bij aan de economische ontwikkeling en de leefbaarheid in de regio. Het PFO stelt dat de beschikbaarheid van snel, stabiel, betaalbaar en toekomstbestendig internet in de hele regio één van de voorwaarden is voor economische groei. In (delen van) het buitengebied is onvoldoende dekking. Het PFO heeft daarom de krachten gebundeld en samen gewerkt aan het verbeteren van de bestaande infrastructuur in het buitengebied. Daarbij is kennis uitgewisseld en waar nodig en wenselijk samen opgetrokken in de onderhandelingen met leveranciers voor breedband. Daarmee is een sterke impuls gegeven aan de verbetering van de bestaande infrastructuur in het buitengebied.

Richting geven aan regionale economische ontwikkeling

Het PFO heeft zich in 2018 ten doel gesteld om drie ambities te formuleren als gezamenlijke stip op de horizon. Door op die manier te focussen en keuzes te maken geven we richting aan de gezamenlijke inzet voor de economie in de regio. De volgende drie ambities zijn geformuleerd:

1. Profileren, vitale binnensteden, citymarketing (inclusief retail), vrijetijdseconomie (recreatie en toerisme)
2. Arbeidsmarkt en werkgelegenheid
3. Circulair en duurzaam

Het jaar 2019 benutten we om de visie op deze drie thema's verder uit te werken. Daarbij geldt dat het PFO Economie niet noodzakelijkerwijs ook de uitvoering van deze visies op zich gaat nemen. Sommige thema's behoren ook niet exclusief tot het PFO Economie. Maar door wel een visie neer te leggen vanuit economisch perspectief bepalen we de strategische koers voor onze regio.

PFO Mobiliteit

De bereikbaarheid van de regio staat steeds meer onder druk, een gezamenlijke aanpak is urgent en noodzakelijk!

Bereikbaarheid is een absolute voorwaarde voor het leefklimaat en de economische positie van de regio Arnhem Nijmegen.

Zonder ingrijpen zal de stedelijke bereikbaarheid in de regio Arnhem Nijmegen de komende jaren fors onder druk komen te staan. Arnhem en Nijmegen staan in de top 10 van meest filegevoelige steden van Nederland. Door de diverse rivierkruisingen in de regio is het Mobiliteitsnetwerk beperkt robuust. Kleine ongevallen hebben vaak grote consequenties. Daarnaast zorgt al het verkeer voor negatieve effecten op de CO₂- uitstoot en het leefklimaat in de steden en kernen. Méér schone kilometers in onze dagelijkse verplaatsingen is het uitgangspunt.

De stedelijke regio is bij uitstek het schaalniveau om de uitdagingen wat betreft bereikbaarheid, betrouwbare reistijden en duurzame mobiliteit aan te pakken. Tegelijkertijd zijn er kansen om de innovatiekracht van de regio te benutten op het gebied van o.a. smart mobility/verkeersmanagement, duurzame voertuigtechnologie en kwaliteitsimpulsen voor het fietsnetwerk en hoogwaardig Openbaar Vervoer. Structurele samenwerking en een gezamenlijke ambitie, visie en agenda is hiervoor nodig.

Vorig jaar (2017) zijn we daarom gestart om onze ambities, doelen en onze prioriteiten nader te bepalen in een integrale Bereikbaarheidsaanpak voor de regio Arnhem Nijmegen. In deze Bereikbaarheidsaanpak zijn 8 regionale prioriteiten aangegeven die van regionaal belang zijn op het gebied van bereikbaarheid. Deze aanpak is een mooie eerste stap om als 18 gemeenten samen te werken aan het investeren in de bereikbaarheid.

Uitwerking regionale bereikbaarheid en samenwerking in de regio (2018)

In opdracht van het portefeuillehoudersoverleg Mobiliteit en in aanvulling op de Bereikbaarheidsaanpak, is er in het najaar van 2018 een analyse gemaakt waarbij gekeken is naar de regionale bereikbaarheid en de uitvoeringskracht in en van onze regio (P. Wessels 2018).

In dit onderzoek is o.a. het volgende geconstateerd:

- De Bereikbaarheidsaanpak uit 2017 is een goede eerste stap, maar mist een gezamenlijk gedragen ambitie en visie en regionale uitvoeringskracht en daarbij horende financiële middelen. Daarmee ontbreekt ook een integrale en onderling afgestemde mobiliteitsagenda in de regio Arnhem Nijmegen.
- Hogere overheden zoals, de provincie Gelderland, het ministerie van I&W en Rijkswaterstaat zien onze regio weliswaar als aanspreekpunt voor grote overkoepelende thema's op het gebied van openbaar vervoer (zowel bus als trein), auto en fiets. Echter deze instanties gaven ook aan dat onze regio nog niet als een eenheid opereert, met een gezamenlijke (uitvoerings-)agenda, visie en ambitie én een goede organisatie (vertegenwoordiger).
- Wellicht is het voorgaande punt ook een van de redenen dat de uitvoeringskracht en besluitvorming over mobiliteitsprojecten & programma's op dit moment vooral plaatsvindt op provinciale (en nationale) overlegtafels, waar de regio op dit moment nog onvoldoende afgestemde inbreng kan leveren.

In het onderzoek werd naar aanleiding van de hiervoor aangegeven constatering geadviseerd om op korte termijn aan de slag te gaan om de positie - en daarmee de bereikbaarheid - van onze regio te verbeteren.

Acties in 2018

- **Werven van een regionaal regisseur duurzame mobiliteit en het ombouwen van de Bereikbaarheidsaanpak naar een Mobiliteitsagenda**

Een van acties is het werven van een regionaal regisseur duurzame mobiliteit. Deze regisseur zal niet alleen verantwoordelijk zijn voor onder andere het uitbreiden van de Bereikbaarheidsaanpak met een ambitie, visie en bijbehorende uitvoeringsagenda, maar zal tevens de Bereikbaarheidsaanpak op onderdelen moeten actualiseren. Verder zal de regionaal regisseur de vertegenwoordiger van de regio zijn richting Provincie en de Rijksoverheid. Omdat mobiliteitsopgaven, maar dat geldt ook voor andere regionale opgaven op het gebied van wonen, werken en duurzaamheid, steeds meer vragen om een integrale aanpak, zal de nieuwe regisseur ook nauw gaan samenwerken met de overige regionale "portefeuilles".

- **Uitwerken 8 prioriteiten Bereikbaarheidsaanpak**

De Bereikbaarheidsaanpak uit 2017 heeft, ondanks het gegeven dat het nog geen voldragen "mobiliteitsagenda" betreft, al wel geleid tot de nodige acties en uitwerkingen van de daarin aangegeven prioriteiten. In het onderstaande vier uitgewerkte "prioriteiten".

Zo is in 2018 de **Samenwerkingsagenda Fiets**, als uitwerking van prioriteit "een toekomstbestendig en veilig fietsnetwerk" regionaal vastgesteld. En wordt verder gewerkt aan een bijbehorende regionale uitvoeringsagenda om te komen tot een netwerk van snelfietsroutes en afgestemde regionale fietsstimuleringscampagnes en maatregelen.

Ook zijn er samen met de Economic Board, het bedrijfsleven in en buiten de regio, de provincie Gelderland en andere overheden, stappen gezet om de **internationale treinverbinding naar Frankfurt (ICE)** te verbeteren (sneller, vaker en betrouwbaarder). Tijdens het bestuurlijk overleg MIRT van afgelopen november heeft ook de minister aangegeven de ambitie van de regio (provincie en regio Arnhem Nijmegen) te delen van een hogere frequentie van deze verbinding. Samen met de regio zal in beeld gebracht worden wat de mogelijkheden zijn om deze ambitie te realiseren.

In samenwerking met de regio heeft de provincie een **regionaal Actieplan Hoogwaardige OV corridors** (bus) opgesteld. In dit plan is een netwerk aangegeven van 10 hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) corridors in de regio en in beide steden (stadsnetten). Met het concept plan heeft de regio eind december 2018 voorlopig ingestemd. Definitieve vaststelling en verdere uitwerking van de 10 HOV corridors zal volgend jaar (1e helft 2019) plaatsvinden.

Om het **Programma Samen, Slim en Schoon** te versnellen is in september 2018 door de programmamanager invulling gegeven aan een slagvaardiger uitvoeringsorganisatie. Zie onderstaand schema:

Voor alle zogenaamde **no-regret maatregelen** (bijvoorbeeld continueren werkgeversaanpak, last mile campus Heijendaal, legacy Velo city) in de regio is in 2018 een subsidieaanvraag ingediend bij de provincie. Op deze aanvraag is voor € 1,4 mln. positief beschikt.

Op basis van gezamenlijk geformuleerde ambities, bereikbaarheidsknelpunten en kansen in de regio is in 2018 ook gestart met het maken van een regionaal **meerjarenprogramma Slim & Schoon Onderweg (2019-2022)**. In een programmateam, wat hieraan uitvoering zal moeten geven, zijn naast Arnhem en Nijmegen, het Rijk (I&W en RWS), de provincie en het bedrijfsleven (VNO NCW) vertegenwoordigd. Medio 2019 wordt het programma, als onderdeel van de regionale bereikbaarheidsaanpak, voorgelegd voor besluitvorming aan het PFO-mobiliteit en het Bestuurlijk Overleg Mobiliteit Arnhem-Nijmegen (BOM).

PFO Wonen

Sturing op een kwalitatief goede en toekomstbestendige woningvoorraad

De wethouders Wonen uit de regio hebben in 2017 de speerpunten voor wonen in de regio benoemd:

- Het is belangrijk dat de regio zich goed op de kaart zet als een gemêleerde en groene regio die aantrekkelijk is om te wonen en voor de diverse bedrijven om zich te vestigen.
- Economische groei is belangrijk voor de regio.
- De vraag is dan welke woningen nodig zijn en waar heb je die nodig in de regio om hierin ondersteunend te zijn.
- Zijn die woningen dan ook goed bereikbaar?

In 2018 is hieraan invulling gegeven door het opstellen van een regionale en subregionale woonagenda. De regionale woningmarkt bestaat uit drie subregio's: Nijmegen en de gemeenten ten zuiden van de Waal; Arnhem met omliggende gemeenten en De Liemers. De subregio's verschillen qua woningvoorraad en verwachte demografische ontwikkeling en daardoor is een subregionale agenda het beste schaalniveau voor concrete afspraken over de woningbouw. Per subregio worden de speerpunten benoemd, zoals de gewenste kwaliteit van de woningen, de afstemming tussen gemeenten en provincie over de woningverdeling en -planning. De subregionale woonagenda's zijn in het voorjaar van 2018 vastgesteld.

Na de gemeenteraadsverkiezingen kwam het PFO Wonen in de nieuwe samenstelling voor het eerst bijeen op 20 juni. Gea Hofstede, wethouder Wonen in Rheden, is unaniem gekozen tot voorzitter van het PFO.

Het PFO heeft een strategische agenda voor de hele regio opgesteld in samenwerking met de provincie onder leiding van een procesregisseur. Deze strategische agenda maakt de verbinding tussen de subregionale afspraken en de speerpunten van het PFO en belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen als de energietransitie en de economische ontwikkeling. Verbinding met de andere PFO's wordt dan ook steeds belangrijker.

In de subregionale woonagenda's en de strategische regionale agenda heeft de regio de slag gemaakt van sturing op aantallen te bouwen woningen naar sturing op een kwalitatief goede en toekomstbestendige woningvoorraad en ieders aandeel daarin.

In de tweede helft van het jaar is vervolgens een start gemaakt met uitwerking van onderdelen van de regionale woningbouwafspraken. Het ontwerpen van een monitor is opgepakt en het opstellen van een handreiking Voorzienbaarheid. Verder is de Regionale Huisvestingsverordening geëvalueerd en zijn de contouren voor de nieuwe Huisvestingsverordening bepaald.

Ook kennisdelen blijft een waardevolle functie van het PFO. Oriëntatie op actuele vraagstukken zoals huisvesting van arbeidsmigranten, standplaatsenbeleid en de Omgevingsvisies, staan op de agenda voor de komende tijd.

Bureau Brussel

region arnhem
nijmegen

Advisering over thema's en ontwikkelingen in Europa

2018 was een jaar om verder te bouwen aan de Europese agenda van de regio. Na de verkiezingen in maart zijn er nieuwe prioriteiten en activiteiten vanuit de gemeenten en PFO's. Het werk met kennisinstellingen en ondernemers is ook versterkt. Maar ook: na het vertrek van de EU Vertegenwoordiger in april 2018 is Bureau Brussel uiteindelijk weer op volle sterkte gekomen in september. Ondertussen hebben we dit jaar aangegrepen om meer inhoud te geven aan de Europese agenda en ons verder in Europa op de kaart te zetten door werkbezoeken (o.a. Europarlementariërs), conferenties (zoals de European Week of Regions and Cities) en ingediende projectvoorstellen.

Wat landt er in de regio?

Dit alles gebeurt in de context van de relatie regio's en Europa. Uit onderzoek in opdracht van de Provincie Gelderland blijkt dat de afgelopen vijf jaar €250 miljoen euro in de Regio Arnhem

Nijmegen aan Europese middelen is geland, wat zorgt voor een totale investering van 1,6 keer dat bedrag en ongeveer 5.500 extra fte aan werkgelegenheid. Dit zijn nadrukkelijk geen 'Bureau Brussel resultaten' maar laat wel het speelveld zijn en het belang om als regio hier blijvend op in te blijven spelen.

In 2018 resulteerden onze activiteiten wel in nieuwe aanvragen voor nieuwe Europese projecten, kennis en subsidies. Vanuit de regio zijn er in 2018 tien nieuwe voorstellen ingediend in Europa¹, waarvan er voorlopig 5 zijn goedgekeurd².

Zichtbaarheid

Een van de belangrijkste redenen dat onze regio het zo goed doet, is volgens ons dat we op het internationale toneel steeds zichtbaarder worden. Het onbetwiste hoogtepunt in 2018 op dit vlak was natuurlijk het feit dat Nijmegen zich een vol jaar lang European Green Capital mocht noemen. Het Green Capital-team -inclusief de bestuurders - heeft daarbij optimaal de kans benut om in dit belangrijke jaar op heel veel plekken in Europa (en soms ook daarbuiten!) te laten zien waar de regio Arnhem - Nijmegen voor staat: een unieke combinatie van duurzaamheid, leefbaarheid en economische vitaliteit.

Maar natuurlijk waren er het afgelopen jaar meer hoogtepunten. Sterker nog: het zijn er te veel om op te noemen, en de volgende opsomming is dan ook maar een kleine greep. De regio Arnhem - Nijmegen kreeg de ABN AMRO Circular Economy Awards voor beste circulaire regio van Nederland. Er vond een succesvolle European Mobility Week plaats met onder anderen een feestelijk volksontbijt op de Waalbrug, Europarlementariërs brachten een tweedaags werkbezoek aan onze regio, er waren gesprekken met Eurocommissarissen en meer dan 700 stakeholders in Brussel (waaronder vertegenwoordigers van de Europese Commissie en Europese regio's) maakten kennis met onze regionale innovaties via onze virtualreality-stand over Food, Health en Energy.

Samenwerking

Stuk voor stuk gebeurtenissen om trots op te zijn. En toch schuilt het grootste succes niet in deze hoogtepunten. Want hét belangrijkste succes van onze regio is het feit dat steeds meer bedrijven, burgers, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en overheden de waarde en noodzaak van samenwerking inzien en elkaar weten te vinden. Succes is nooit vanzelfsprekend. Om het te behouden moet je misschien nog wel harder werken dan om het te verkrijgen. Bureau Brussel speelt daarbij graag een rol. Maar wij kunnen dat niet zonder uw hulp. Ideeën voor Europese projecten en samenwerkingsverbanden moeten in de regio geboren en gedragen worden. Wij zien dat gelukkig steeds meer gebeuren.

Vooruitblik

Gaan we in 2019 van start met een Europees Living Lab Circulaire Economie? Wordt onze Energy Hotspot versterkt met Europese investeringen in energieopslag? Komt er steeds meer Europa naar het grootste Nederlandse zorginnovatie-congres, ons regionale Health Valley-event? Worden in een EU-project e-Hubs voor deelvormen gelanceerd in de regio? Allemaal reële mogelijkheden in het nieuwe jaar en wie weet wat er nog meer in het verschiet ligt.

¹ Knowledge Innovation Community Urban Mobility (KIC UM), Waterstof Vuilniswagen (Hector), hubs voor mobiliteit deelsystemen (eHUBS), waterkrachtcentrales (FLASH), Cultureel Erfgoed Limes (Faces and Fences), Toepassen kennis universiteit in de stad (Innovation Camps), Stimuleren zorginnovatie (InDemand), European Sustainability Award Rheden, Railterminal Gelderland en waterstof binnenvaart (H2Ships)

² Waterstof vuilniswagen (HECTOR), hubs voor deelmobiliteit (eHUBS), gebruik kennis universiteit in stad (Innovation Camps), stimulerende zorginnovaties (InDemand), waterstof binnenvaart (H2Ships).

Of u nu een bedrijf heeft, bij een universiteit werkt, een overheid vertegenwoordigt of een burgerinitiatief runt: aarzel niet om Bureau Brussel te benaderen voor ondersteuning en advies bij de zoektocht naar Europese mogelijkheden. Wij helpen u graag verder
In de bijlage hieronder geven we per doelstelling een overzicht van resultaten uit 2018 op onze activiteiten op projecten, profilering, partners, public affairs en policy.

Arnhem, 27 maart 2019

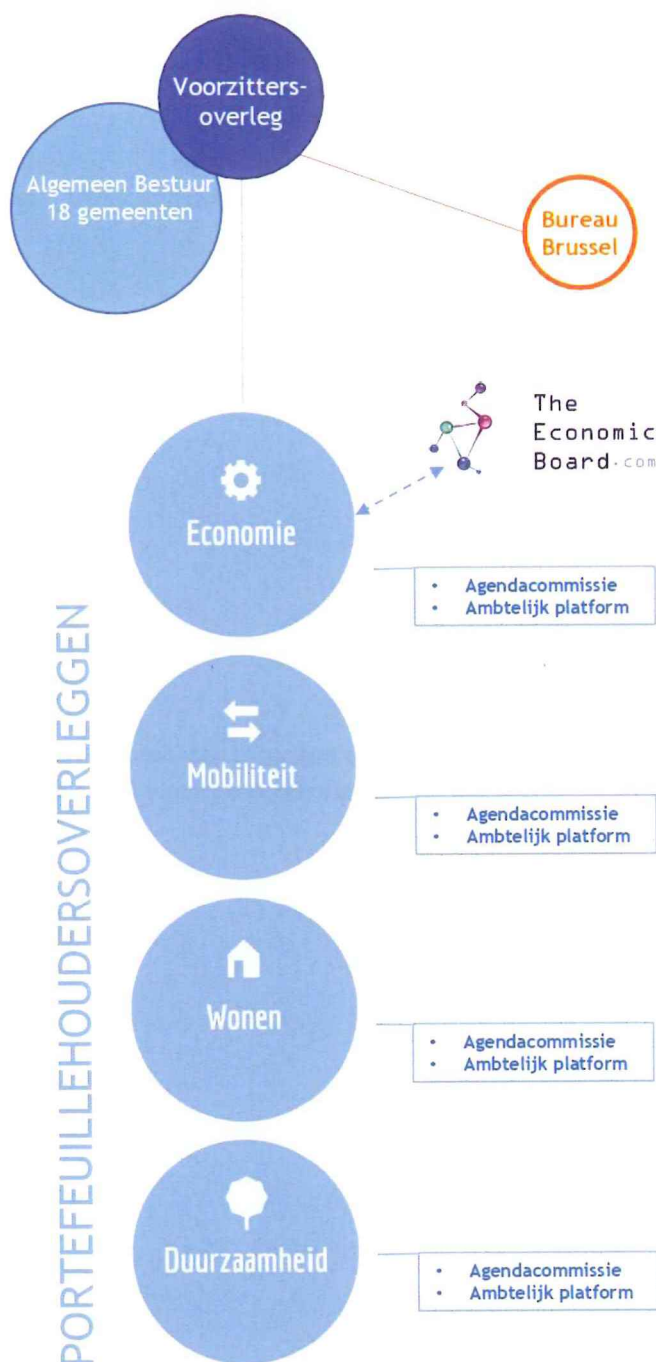
Bijlage 1 Organogram

**Inrichting van het Gemeenschappelijk
Orgaan Regio Arnhem Nijmegen**

Provincie

Rijk

Europa

Bijlage 2 Het team

Henk van den Berg
Secretaris

Tot 1 april 2018
Cécile de Boer
Bureau Brussel
Adviseur Europese Zaken

Arnout Smit
Bureau Brussel
Adviseur Europese Zaken

Per september 2018
Geert Ritsema
Bureau Brussel
Adviseur Europese Zaken

Rachel Drosterij
Managementassistent &
Communicatie

PFO-secretarissen

PFO Duurzaamheid
PFO Economie
PFO Mobiliteit
PFO Wonen

Patrick Aelmans.
Nevin Tosun.
Alex Mulders, later opgevolgd door Suzanne Hesseling.
Gert van Putten, later opgevolgd door Renée Veldkamp.

Bijlage 3 Missie van Bureau Brussel

Even terug: Missie Bureau Brussel

Bureau Brussel behartigt de belangen van de regio Arnhem Nijmegen in Europa. De Regio Arnhem Nijmegen is een samenwerkingsverband van 18 gemeenten. In opdracht hiervan werkt Bureau Brussel voor gemeenten, kennisinstellingen en het bedrijfsleven uit de regio. The Economic Board is een van de belangrijkste partners in de regio.

Wie zijn de belangrijkste stakeholders?

Bureau Brussel werkt direct voor de verscheidenheid aan stakeholders in de regio: regionale netwerken en samenwerkingsverbanden als the Economic Board en de PFO's, maar ook direct voor individuele gemeenten, kennisinstellingen en ondernemers. De regionale inbedding van Bureau Brussel is de kracht.

Waar liggen de prioriteiten?

Bureau Brussel is breed inzetbaar op de Europese kracht van de Regio Arnhem Nijmegen: Health, Energy en Duurzame Mobiliteit (naast meer individuele acties op onder meer circulaire economie, creatieve industrie, toerisme). Veel van de werkzaamheden bestaan er uit om samen met de (regionale) stakeholders inhoud te geven aan de Europese lobbyagenda op deze thema's.

Die inhoud gebeurt op de 5 P's: EU Projecten, Profileren, Partnerschappen, Public Affairs, Policy.

Bureau Brussel ondersteunt, verbindt en versterkt initiatieven met zo groot mogelijke regionale impact op bijvoorbeeld het vestigingsklimaat, economische ontwikkeling of de duurzaamheidsambities. Verbinden van regionale partners met Europa is hierbij het kernwoord.

What's in it for us?

Organisaties zoals (niet uitputtend) the Economic Board, Radboud Universiteit, RadboudUMC, HAN, Van Hall Larenstein, Groene Allianties de Liemers, Health Valley, IPKW, Clean Mobility Center, individuele bedrijven en gemeenten zijn de uiteindelijke ambassadeurs voor het Europese werk. Zij komen meer in verbinding met Europa en zien de opbrengst (subsidie, kennis, netwerk, profiel of anders). Maar dit is niet altijd per deelnemer in harde resultaten uit te drukken. Uiteindelijk gaat het om de bijdrage aan de regionale ontwikkeling als geheel. Naast dat Bureau Brussel Europese mogelijkheden verkent met regiogemeenten, werken we nadrukkelijk met de triple helix partners.

Hoe gaan we te werk?

Door actief in Brussel te zijn Profileren we ons op onze thema's. We zoeken daar Partners, bijvoorbeeld bij andere regio's en de Europese Commissie. Zodat we uiteindelijk kunnen lobbyen voor concrete Projecten die uit de regio komen. Daarvoor updaten we continue onze ambities op Health, Energy, Duurzame Mobiliteit in een Europese context (welke projecten, welke profilering, welke partners, waarvoor lobbyen we). Dit leidt tot subsidieprojecten maar ook bijvoorbeeld conferenties die we mogen organiseren.

Voorbeeld duurzame mobiliteit:

- Profilering: 2017 organiseren we in de regio Velo-city, de grootste internationale conferentie over fietsbeleid
- Partners: We zijn actief lid van het netwerk Polis over duurzame mobiliteit
- Regio project: In 2018 dienen we het EU project eHUBS in over deelmobiliteit, samen met Polis
- Resultaat: In 2019 krijgen we het eHUBS project goedgekeurd en worden er in de regio hubs uitgerold

Voorbeeld thema energy:

- Profilering: Nijmegen wordt succesvol European Green Capital 2018, Bureau Brussel lobbyt en organiseert in Brussel onder meer een teaser event
- Partners: We zijn in Brussel actief op duurzaamheid en energy binnen verschillende netwerken als ICLEI en ERRIN

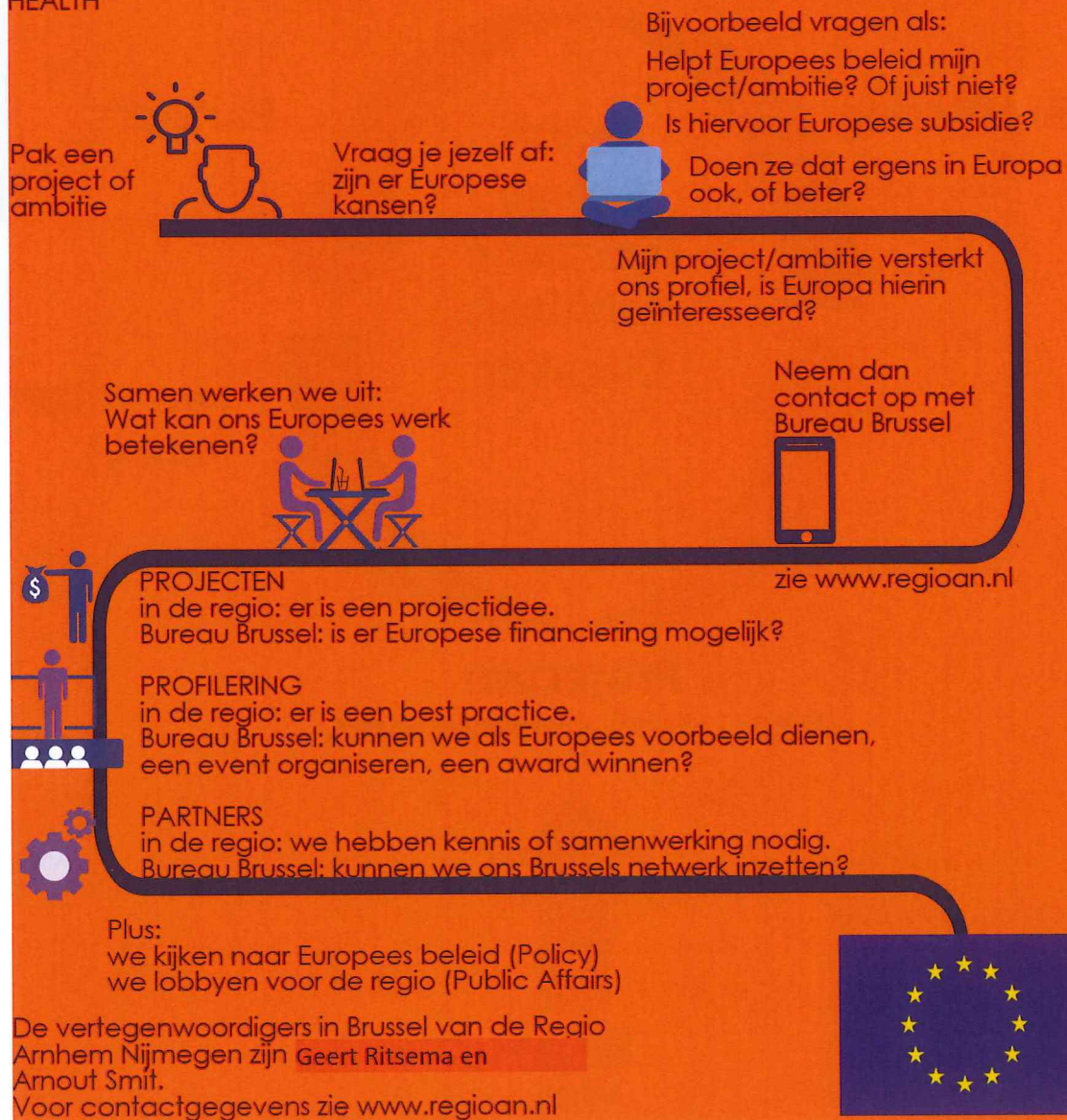
- Regio: De regio kent een succesvol Europees aanbestedingstraject om gezamenlijke inkoop van energie te combineren met regionale duurzaamheidsstimulering
- Resultaat: In 2018 mogen we het Ecoprocure congres in de regio organiseren over duurzame inkoop met aanwezigen uit heel Europa (regio's, Europese Commissie, etc.)

Voorbeeld health:

- Profilering: We zijn in Brussel actief op health in netwerken als ERRIN en CORAL, met workshops en presentaties
- Partners: We spreken met de Europese Commissie en verschillende Europese regio's over samenwerking
- Regio: De regionale kennis- en zorginstellingen zijn al actief met Europese fondsen
- Resultaat: We zijn in staat het Health Valley event door te ontwikkelen naar een Europees event met Europese gasten die samenwerking met onze regio zoeken

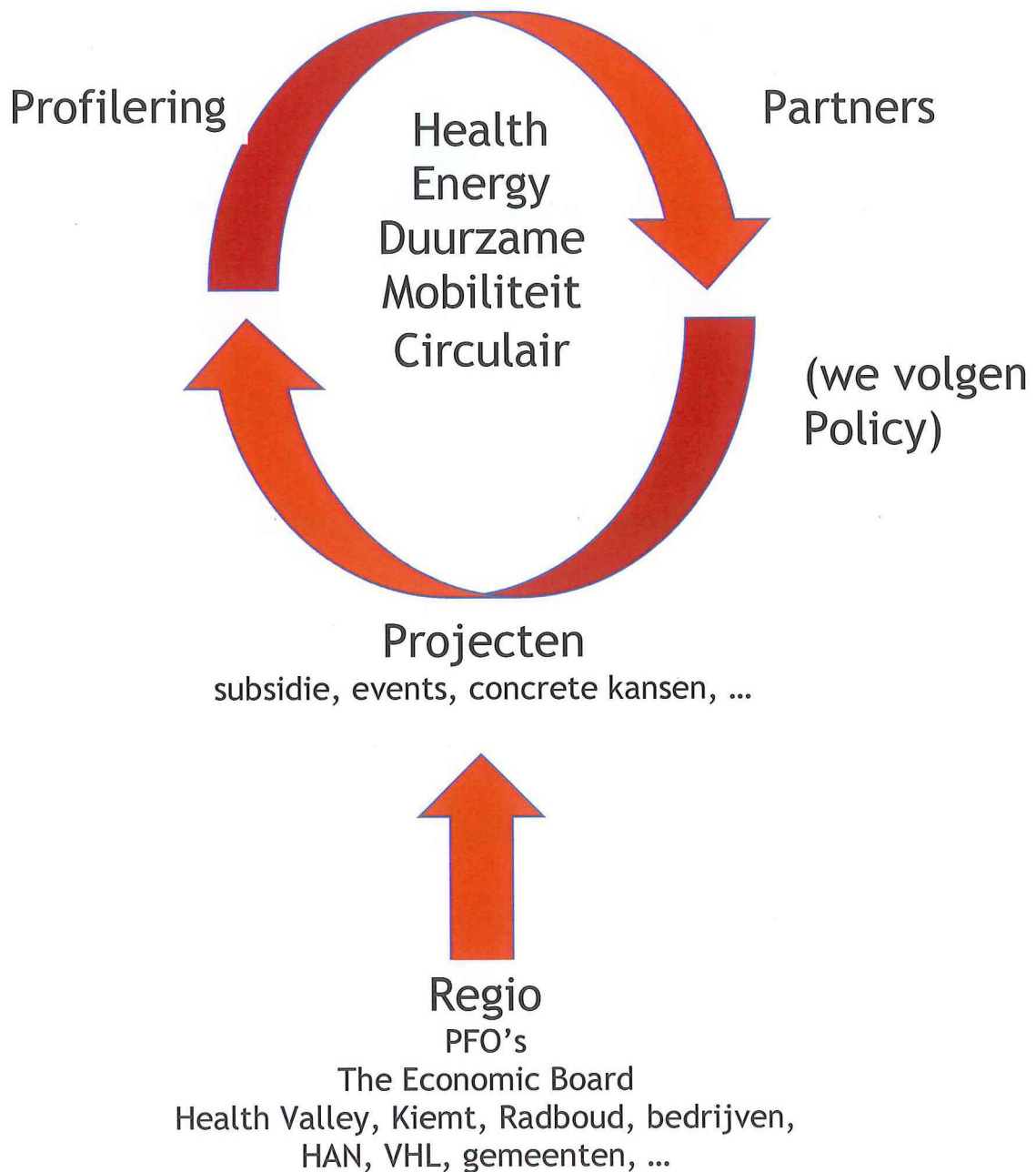
Van de Regio Arnhem Nijmegen naar Brussel

SMART ENERGY
SUSTAINABLE MOBILITY
HEALTH

Bureau Brussel

behartigt de belangen van de regio Arnhem Nijmegen in Europa.
Verbinden aan EU mogelijkheden = Public Affairs

Projecten	Profilering	Partners	Public Affairs	Policy
Health <i>in 2030 dé internationale proeftuin voor innovaties in health en life sciences</i>	Projectideeën gematcht met CORAL partners (Health Valley en partners) Projectidee gepitcht ERRIN (nov 2018) Ontwikkeld: Projectvoorstel Horizon 2020 Diabetes en Health Valley Ingediend: Interreg Sport aanvraag Goedgekeurd: InDemand: Oost Nederland en Rijnstate partner Ontwikkeld: Liveable Cities voorstel (gezonde steden door groene oplossingen)	Event European Week of Regions and CitiesHealth vanuit innovatieprofiel Actief binnen netwerken ERRIN en CORAL Werving Europese deelname Health Valley event	Deelname ERRIN Deelname CORAL	
Energy <i>"In 2030 moet ca. de helft van het totale energieverbruik bespaard dan wel duurzaam zijn</i>	Interreg NWE: verkenning projecten Arnhem Hotspot Energy: adviseren over projectmogelijkheden en fonds/EIB	Nijmegen European Green Capital 2018: • Brussel teaser event georganiseerd bij de Permanente Vertegenwoordiging (160 aanwezigen) • EcoProcura	Study visit energietransitie georganiseerd voor Europese regio's Organisatie internationale partner meeting op thema groene projecten	LIFE mogelijkheden voor Green Capital Toekomst EU budget

Projecten	Profiling	Partners	Public Affairs	Policy
opgewekt, wijken moeten van het aardgas af en er moeten duurzame warmtebronnen komen." + "Economische Hotspot Energy" + European Green Capital	Adviseren Groene Allianties de Liemers over Europese projectmogelijkheden Adviseren NextGarden over Europese projectmogelijkheden geothermie [ingediend] FLASH (waterkracht): Provincie trekt, Overbetuwe/Renkum associated [ontwikkeld] H2020 nature-based in gezonde wijken: RU en BaxCO [in ontwikkeling] Energiearmoede Interreg NWE [ingediend] H2Ships (Nijmegen follower) Geothermie verkenning [goedgekeurd] Waterstof vuilniswagen Advies Klimaatfonds Arnhem Zie projectenlijst	- Presentaties/events in Brussel (Benelux Talanoa, EESC, Polis) - COP24 Katowice - Mayors Summit call for action Hotspot Energy: profileringsmogelijkheden. Oa. energy scale up Synergiepark Innofase Werkbezoek Europees Parlement (Nijmegen, Duiven, Arnhem) Werkbezoek Comité van de Regio's [geadviseerd niet te doen] Regionale best practice op het gebied van regionale inkoop van duurzame energie mogelijk indienen EU Sustainable Energy Award Europarlementariër Bas Eickhout ambassadeur CleanMobilEnergy	Arnhem ("Energy from EU Projects") Aandacht voor Arnhemse Energy startups en living lab Energy ism KIC InnoEnergy Batterijbijeenkoms Brussel december 2018: 11 regionale partners bij European Battery Alliance (vervolg=fondsen en profiel)	(contacten met Europese partners, ondersteunen lobbytraject om Europese conferenties naar Nijmegen te halen, aandacht bij conferenties en bijeenkomsten)

Projecten	Profilering	Partners	Public Affairs	Policy
Duurzame Mobiliteit <i>Regionale bereikbaarheidsaanpak: robuust, duurzaam & slim: "het vervoer moet slimmer en nog schoner worden en zoveel mogelijk geëlektrificeerd worden"</i>	[Afgekeurd] voorstel Knowledge Innovation Community Urban Mobility, voor 7 jaar €400 mln euro in EU. De regio en Clean Mobility Center waren in voorstel aangesloten als testlocatie voor mobiliteitsinnovaties, incl business support [afgewezen] Horizon 2020 voorstel "Plan-IT": regionale bereikbaarheidsaanpak doorontwikkelen met Europese middelen Adviseren over projectmogelijkheden alle regiogemeenten, ook aan de hand van projecten onder regionale bereikbaarheidsaanpak en investeringsagenda (waterstof tankstation auto's, personenauto's en huisvuilwag) Adviseren over Europese kansen lopende projectvoorstellen binnen PFO mobiliteit, afzonderlijke	Verkenning conferentie naar de regio (Polis, Civitas, binnenvaart) EWRC 2018 (mobiliteit): - succesvolle workshop waterstof met HyER en Arnhemse presentatie - workshop internationale verbindingen met regionaal profiel, ICE en ontwikkeling Emmerich-Zevenaar-Montferland Succesvolle invulling European Mobility Week 2018 door Nijmegen georganiseerd Presentatie afsluitend panel Polis conferentie Presentatie ontbijtbijeenkomst Europees Parlement oktober 2018 (Urban Agenda Partnership)	Duurzame stadslogistiek bijeenkomst tijdens European Green Capital 2018 ERRIN WG Transport Polis HyER Deelname New Mobility Services EIP verkend	Oplevering actieplan Urban Agenda Partnership Urban Mobility Schone Binnenvaart (declaration of Nijmegen) ICE lobby Grensoverschrijdende gebiedsontwikkeling

Projecten	Profilering	Partners	Public Affairs	Policy
gemeenten en overige partijen actief op duurzame mobiliteit (bijv. Waterstof: HAN, Connexion, stadslogistiek, etc.). [goedgekeurd] Waterstof vuilniswagen ingediend E-Hubs ingediend [goedgekeurd in 2019] [ingediend] Stadslogistiek aangesloten bij aanvraag Montferland-Zevenaar-Emmerich verkenning EU mogelijkheden voor grensoverschrijdende gebiedsontwikkeling Railterminal Gelderland: provincie doet EU aanvraag				
Circulaire Economie Advies regionale investeringen versterken met Europese middelen (Europese Investeringsbank) Advies Europees projectvoorstel 'circulair fietspad' (Zevenaar, NTP	Succesvolle workshop European Week of Regions and Cities Meeorganiseren Circulaire Economie conferentie tijdens Green Capital 2018 Zevenaar winnaar InkoopWijs prijs	Verkennen lidmaatschap ACR+		

"In 2050 moet de economie circulair zijn. In 2030 moet het restafval in 50% zijn verminderd tov 2016."

Projecten	Profilering	Partners	Public Affairs	Policy
Infra, Cirkelstad): Fast Track to Innovation (herindiening), clusteraanvraag EFRO (goedgekeurd) en daarmee uitrol naar andere regionale projecten Adviseren over Europese mogelijkheden voor projectenlijst onder investeringsagenda [advies] Living Lab Circular Economy [ingediend] Digital Support Repair Economy	Regio winnaar beste circulaire regio			
Testfase Tablo: lopende partners, projecten en actieve stakeholders beter in beeld Rapport EU fondsen in GLD (250 mln geland in 5 jaar in Regio Arnhem Nijmegen) Zie projectenlijst	[afgerond] European Week of Regions and Cities en betrekken hier ambtenaren en bestuurders uit de regio bij. belangrijkste moment voor kennismaking met Europese activiteiten voor (nieuwe) collegeleden. Deelname 27 bestuurders uit regio. - Workshop regio in relatie tot TEN-T corridor - Workshop waterstof/alternatieve brandstoffen - Workshop Circular	Testfase Tablo Zuid-Denemarken structurelere samenwerking Innovatieprofiel: structurelere innovatiesamenwerking Oost Nederland	Doorontwikkeling Lobbyfiches Gesprekken met Eurocommissarissen: - Januari '18 Frans Timmermans – Ahmed Marcouch - Januari '18 Karmenu Vella – Hubert Bruls - Oktober '18 Sefcovic en	

Anders/overkoepelend

Projecten	Profiling	Partners	Public Affairs	Policy
	- Workshop Internationale Handel - Kennismaking Huis van de Europese Geschiedenis - Exhibition Stand Virtual Reality: 700 bezoekers uit heel Europa die virtual reality film over onze regio bekeken hebben - Oost event: network - Diner met Europarlementariër EU Design Days presentatie Innovate/Kunstlab Arnhem EU Tourism Day (videopitch Doesburg en Berg en Dal na speech Eurocommissairs) Twitter Nieuwsbrief Brussels Lof		Canete – Harriët Tiemens Gesprekken Europarlementariërs	

Bijlage 4 Jaarverslag 2018 The Economic Board

Het jaarverslag is niet aan dit document toegevoegd, maar wordt separaat aangeboden.

Gemeenschappelijk Orgaan Regio Arnhem Nijmegen
T.a.v. Bestuurlijk Overleg
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

Nijmegen, 03.04.2019

Betreft: jaarverslag en jaarrekening 2018

Geachte bestuurders,

Wij sturen u met genoeg de definitieve versies van het jaarverslag en de jaarrekening met accountantsverklaring. Het jaarverslag 2018 kent eenzelfde opbouw als het vorige jaarverslag. Op enkele plekken hebben wij de reikwijdte van het jaarverslag verruimd tot en met februari 2019, omdat het dan beter aansluit bij de termijn die voor de evaluatie van drie jaar The Economic Board wordt aangehouden. In het jaarverslag zit ook een verwijzing naar een dashboard met resultaten op de doelstellingen in de periode februari 2016-februari 2019. Wij denken dat dit document voorziet in de behoefte van de gemeenten, vandaar dat wij dit document ook als aparte bijlage meesturen bij deze brief.

De leden van The Economic Board hebben het jaarverslag en de jaarrekening goedgekeurd tijdens de boardvergadering van 28 maart jl..

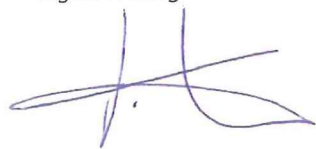
Wij kiezen ervoor een ongetekende versie van de jaarrekening te versturen en te publiceren op onze website, om onrechtmatig gebruik van de handtekeningen te voorkomen. De getekende versie van het jaarverslag is in te zien op het kantoor van het projectbureau.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Wij zijn u zeer erkentelijk voor het beschikbaar stellen van de financiële middelen. Wij verzoeken u, met het indienen van deze verantwoordingsdocumenten, de door ons ontvangen basisfinanciering over 2018 vast te stellen.

U ontvangt rond 1 oktober weer de halfjaarlijkse monitor en de begroting voor 2020-2021. Want: *dit was pas het begin.*

Met vriendelijke groet,

Sigrid Helbig

Drs. S. Helbig
Directeur
+31(0)651598632

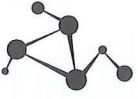
The
Economic
Board.com

Food, Health, Energy

dit was pas het begin

jaarverslag The Economic Board 2018
regio Arnhem - Nijmegen, met Wageningen

inhoudsopgave

WOORD VOORAF

3

RESULTATEN

4

missie

5

terugblik

5

status doelstellingen na drie jaar

6

projecten en activiteiten

10

voortuitblik

13

ORGANISATIE

14

de board

15

boardleden

16

zelfevaluatie

17

vervolg evaluatieproces

17

projectbureau

18

huisvesting

19

FINANCIËN

20

basisfinanciering

21

ANBI-status en transparantieregeling

21

inkind-bijdragen

22

inkoop diensten en producten

23

financiële kerngegevens

24

woord vooraf

Samenwerking is het bestaansrecht van The Economic Board, het zit in ons DNA. We hebben ons vol overgave ingezet voor deze mooie en innovatieve regio waarin zo veel gebeurt, teveel om op te noemen. U begrijpt, we hebben ons in 2018 wederom geen seconde hoeven te vervelen! Er zijn een paar *highlights* die me zijn bijgebleven, zoals de colleegetoursessie met Paul Polman, die tijdens de uitreiking van de Vrede van Nijmegen Penning in gesprek ging met ondernemers en studenten. Bij het afsluitend diner zat ik naast zijn alleraardigste moeder, een dame op leeftijd, die me wist te vertellen dat hij na alle jaren in het buitenland nog steeds gek is op de worstenbroodjes van de HEMA.

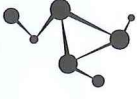
De Hannover Messe waar we Nederlandse ministers naar onze stand hebben gelokt om ze middels onze *virtualreality-experience* onze regio te laten beleven. En waar we en *passant* goede vrienden werden met de burens van onze stand, de EnergieAgentur Nordrhein Westfalen.

De superinteressante verdiepingsreis naar imec Leuven en Eindhoven die we, met de medewerking van partners, hebben georganiseerd. Imec, het onderzoeksinstituut waar ASML haar chipmachines laat testen. Zoals iemand zei: "That rocks!"

En *last but not least* de € 300.000 die we van de provincie Gelderland kregen. Dit fonds werd bij ons gauw het 'hoe-kan-het-toch-potje' gedoopt. Samen met Oost NL hebben we hiermee mooie regionale projecten kunnen ondersteunen die anders buiten de vast omlijnde kaders van de bestaande financieringsmogelijkheden waren gevallen.

Samenwerken als businessmodel - hoe mooi is dat?

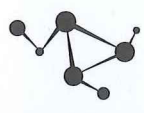
Sigrid Helbig
Directeur

resultaten

In dit hoofdstuk ligt de focus op de resultaten die in 2018 zijn geboekt. We zetten de belangrijkste gebeurtenissen weer op een tijdlijn. We staan ook stil bij de resultaten van de afgelopen drie jaar, omdat The Economic Board zich in 2018 in het derde levensjaar bevond. Verder lichten we een aantal ondersteunde projecten en activiteiten toe. Tot slot bekijken we met een aantal partners terug op 2018 en kijken met hen vooruit op 2019.

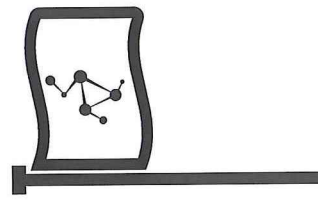
missie

Bij de oprichting van de stichting Economic Board is in de statuten als doelstelling geformuleerd:

"Het versterken van de samenwerking tussen ondernemers, kennisinstellingen en overheden op de groeisectoren *Health, Energy* en *Food* en de cross-overs daartussen om daarmee de economische slagkracht van de regio Arnhem-Nijmegen verder te ontwikkelen en regionale groeikansen te benutten."

In het [strategisch plan](#) voor de periode 2016-2018 is de algemene doelstelling geconcretiseerd en is onze missie als volgt opgeschreven:

**"In 2025 is de regio
Arnhem-Nijmegen
met wageningen the
place to be voor
Food, Health, Energy
en de cross-overs
daartussen!"**

terugblik

In 2018 konden we de vruchten plukken van datgene dat sinds 2016 in gang is gezet. Wij weten nu welke partners we nodig hebben bij onze activiteiten, maar andersom weten onze partners ons ook te vinden en hebben zij een scherper beeld waarbij wij hen kunnen ondersteunen.

Er is een professionaliseringslag gemaakt in de profilering van de regio, bijvoorbeeld door een intensiever gebruik van de sociale media, het vernieuwen van de corporate website, de ontwikkeling van een internationaal regioplatform én het veelvuldig inzetten van de *virtualreality-experience* binnen en buiten de regio. Bepaalde activiteiten zijn door hun terugkerende karakter zekerheden geworden en hebben hun dienst bewezen. Voorbeelden hiervan zijn de periodieke lunchbijeenkomsten voor Kamerleden en het stimuleren van de doorgroeimogelijkheden van bedrijven in de vorm van de Sage *Venture Accelerator Netherlands*.

Het evaluatieproces dat in het najaar – in de loop van ons derde levensjaar – is gestart, heeft de boardleden dichter bij elkaar gebracht. Er is onderling gedeeld in hoe verre verwachtingen zijn uitgekomen, wat is bereikt en welke aanscherpingen nog mogelijk zijn. Tegelijkertijd constateerden de boardleden dat drie jaar nog maar een korte periode is voor een *triplehelix*-samenwerking. Kortom: dit was pas het begin.

status doelstellingen na drie jaar

In het [strategisch plan](#) zijn doelstellingen geformuleerd voor de periode 2016-2018. Wij hanteren voor het bepalen van de resultaten op de doelstellingen van drie jaar The Economic Board de operationele periode van februari 2016 tot en met februari 2019.

De doelstellingen zijn onderverdeeld in drie categorieën, gebaseerd op de drie activiteiten van The Economic Board: communiceren, verbinden en aanjagen.

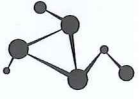
- **Communiceren:** Een van de belangrijkste taken van The Economic Board is de regio als *place to be* op de kaart zetten. We vertellen en laten zien waar de regio in uitblinkt en waar kansen liggen;
- **Verbinden:** The Economic Board fungeert als *matchmaker* met een uitgebreid netwerk die partijen met elkaar in contact brengt en houdt. We stimuleren samenwerking tussen partijen, zodat kennis en ideeën met elkaar worden gedeeld;
- **Aanjagen:** The Economic Board is aanjager van nieuwe initiatieven en innovaties op de *cross-overs*. We agenderen en concretiseren kansen.

Hubert Bruls
Burgemeester gemeente Nijmegen
Voorzitter The Economic Board

"Eigenlijk is een periode van drie jaar te kort om te evalueren. Dit soort initiatieven vraagt om een langjarige looptijd. Als ik terugkijk op de afgelopen drie jaar overheerst een gevoel van trots. Deze trotse voorzitter ziet de toekomst voor The Economic Board en onze regio met vertrouwen tegemoet."

Wij hebben [een document](#) laten maken met de status van de doelstellingen na drie jaar. Uiteraard geeft dit niet alle ondernomen activiteiten van de afgelopen drie jaar weer. Op de volgende pagina lichten we enkele resultaten visueel uit. Op de twee pagina's daarna zoomen we weer in op het jaar 2018, waarover dit jaarverslag gaat. De belangrijke gebeurtenissen die plaatsvonden tussen januari en december 2018 hebben we op een tijdlijn gezet.

16 vergaderingen van

The Economic Board hebben plaatsgevonden na de eerste bijeenkomst op **17 februari 2016**. De boardleden bespreken de regioprofieling, wisselen kansenrijke projecten en initiatieven met elkaar uit en verkennen hoe partijen elkaar kunnen vinden.

20 bijeenkomsten voor

ondernemers georganiseerd om hen verder te helpen. Zo spraken **45** organisaties in **5** bijeenkomsten met internationale consultants van Sage Partners. Met de Sage Venture Accelerator Netherlands helpen zij ondernemers hun (internationale) groeikansen te benutten.

€ 300.000

werd door de provincie Gelderland toegekend om ondernemerschap te stimuleren. Hier- van zijn **7** vouchers uitgereikt aan veelbelovende projecten en lopen er nog diverse aanvragen.

€ 10.000

maandlijks uitgekeerd door Google Ad Grants. Hiermee kunnen we de regio online nog beter op de kaart zetten.

8

keer de regio in landelijke dagbladen geprofileerd. Zo verscheen er een artikel over Tinybots in het NRC en stond directeur Sigrig Helbig in de Volkskrant.

12

Parel- awards zijn uitgereikt aan toonaangevende bedrijven en organisaties.

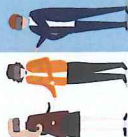

18

keer de regio onder de aandacht gebracht in Den Haag. Zo kwamen **16** Eerste en Tweede Kamerleden naar **6** lunchbijeenkomsten. Tijdens deze bijeenkomsten vullen we hun rugzak met informatie over lopende ontwikkelingen en spelende problematiek, zodat zij beter weten wat speelt in de regio en op welke manier 'Den Haag' kan bijdragen.

Meer dan 10.000

mensen beleefden via de vr-experience de kracht van de regio. De vr-experience is sindsdien al meer dan **50** keer ingezet door The Economic Board en partners zoals de HAN, Oost NL, diverse gemeenten, provincie Gelderland, Convention Bureau Gelderland, Foodvalley NL en de ING.

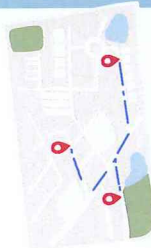
Maandlijks bereiken we meer dan

7000 mensen

via de website, **5.000** via Twitter en LinkedIn en **800** via de maandelijkse nieuwsbrief. In 2018 groeide het aantal unieke websitebezoeken met **37** procent naar **59.030** en het aantal nieuwsbriefinschrijvingen met **194** procent naar **781** inschrijvers. De socialmediakanalen van The Economic Board hebben in 2018 ook een forse groei ondergaan. Op Twitter zijn we van **1000** volgers gegroeid naar **3.963** (+296 procent). Op LinkedIn is het aantal volgers gegroeid van **271** naar **710** (+162 procent). **The Life Net** is het nieuwe internationale **digitale platform** voor de regio Arnhem – Nijmegen – Wageningen. Internationaal talent vindt hier zijn weg naar de bedrijven en onderwijsinstellingen in de regio.

In 2018 trok de VR-RoadTour langs **16** gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen: in

777 kilometers, verspreid over **22** stops werden **1.500** kijkers getrokken.

14 uitgaande handelsmissies

op onze speerpunten Food, Health en Energy vertegenwoordigd. Zo nam Sigrig Helbig in 2018 deel aan de handelsmissie naar China.

lokale initiatieven tot een regionaal niveau gebracht. Samen met VNO-NCW

7

Midden is er aandacht gevraagd voor belangrijke infrastructurele projecten, de juiste partijen bij elkaar gezet en een gezamenlijke lobby-agenda geformuleerd.

4

regionale initiatieven tot (inter)nationaal niveau gebracht. Biomygreen won tijdens het jaarlijkse event van The Economic Board in 2017 een ticket voor de handelsmissie naar China.

Met hulp van Oost NL werd Biomygreen tijdens de missie bij diverse bedrijven geïntroduceerd. Ook ging zij op initiatief van The Economic Board het gesprek aan met Sage Partners, waardoor de internationale groeiambitie verder vorm hebben gekregen.

Tijdens **15** inkomende handelsmissies de regio in de schijnwerpers gezet.

14, 18 en 19 juni:

oplevering
rapport 'Digitale
infrastructuur in de
regio Arnhem-
Nijmegen' van
Dialogic

StartupDelta
Summit op
IPKW

IPKW
Informatiebijeenkomst
voor (nieuwe) raads- en
collegeleden

met stand en
Nederlandse
bedrijven naar
Career Fair
Hochschule Rhein-
Waal

Tijdens de inwerkperiode na de gen
pitchavonden
voor
erkenningen organiseerde
The Economic Board drie centrale ii
ondernemers
inkomsten voor (nieuwe) raads- en
collegeleden. Doel van deze bijeenko
s om de raads- en collegeleden te
informereren over de werkzaamheden en resultaten van de regionale economische
samenwerking en The Economic Board.

Tijdens deze avonden kregen zij een r^e-tje over The Economic Board, vertelden bedrijven over hun samen- bekend- maken en waren enkele boardleden
vervolgbezoek wezig om in gesprek te gaan r genomineerden en. De bedrijven Essilor
Sage Venture enaar), EtromesMarko (Wijchel Koning Willem I akertij Fa. Van der Harg - Van
Accelerator Nederlands Erijs gen. De video die wij maakten,
aan regio oft een goed (sfeer)beeld.

stand op en
busreis naar
Hannover
Messe

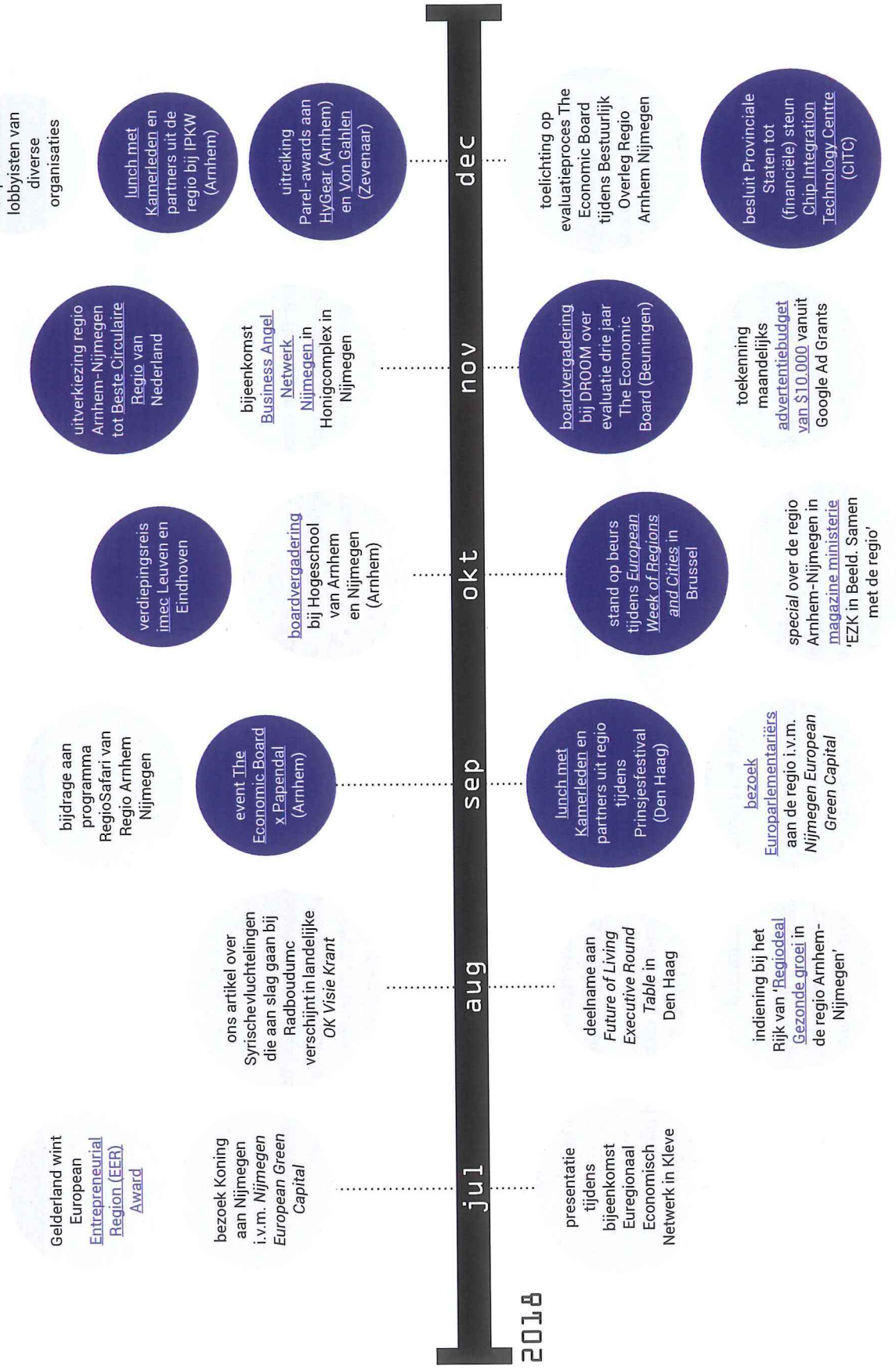
af ronding
VR-RoadTour
langs regio-
gemeenten

informatie-
bijeenkomsten
voor (nieuwe)
raads- en
collegeleden

Leesinstructie: klik op de blauwe bollen voor meer achtergrondinformatie.

Let op: deze extra informatie wordt niet getoond na printen van het jaarverslag of bij online weergave.

projecten en activiteiten

Projecten en activiteiten die The Economic Board een warm hart toedraagt of opzet en in de regio Arnhem – Nijmegen, met Wageningen worden uitgevoerd krijgen van ons een stempel. Met deze stempel krijgt een project of activiteit toegang tot een bepaald netwerk en relevante kennis, er wordt een podium geboden en de stempel kan een organisatie helpen om gelden los te krijgen. Wij hebben drie labels, die iets zeggen over de mate van betrokkenheid bij de projecten die wij ondersteunen. De labels zijn:

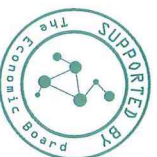

Michiel Scheffer
Gedeputeerde Provincie Gelderland

“Samen met de boardleden Daniël Wigboldus en Marcel Hielkema heb ik vanaf najaar 2017 gewerkt aan het externe profiel van de regio, vooral gericht op het aantrekken van een kennisinstelling. Zo ontstond het idee van een University Partner Challenge: een oproep tot buitenlandse instellingen om in samenwerking met WUR en/of RU zich in de regio te vestigen. Er kwamen voorjaar 2018 zeventien inzendingen. Het Leuvense imec meldde zich ook in de buitencategorie.”

Recommended: Dit label gebruiken wij bij projecten en activiteiten die belangrijk zijn voor de regionale economie. Wij bieden deze projecten en activiteiten bijvoorbeeld een podium, dragen bij aan de profilering ervan en brengen het onder de aandacht van ons netwerk.

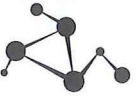

Supported: Dit label gebruiken wij bij projecten en ideeën uit de *Food*, *Health* of *Energy* sector die wij actief ondersteunen, bijvoorbeeld door het vinden van procesgeld of projectgeld of het ter beschikking stellen van onze kennis of ons netwerk.

Approved: Dit label gebruiken wij uitsluitend bij projecten waarvan The Economic Board penvoerder is en/of waarvan de uitvoering onder leiding van The Economic Board plaatsvindt.

Op de volgende pagina lichten we aan de hand van vier voorbeelden toe welke rol wij spelen bij projecten en activiteiten. Een actueel overzicht van alle ondersteunde projecten en activiteiten is te vinden op de [website](#).

ICE Amsterdam - Arnhem - Frankfurt

Provincie Gelderland, The Economic Board, VNO-NCW regio Arnhem/Nijmegen en de gemeenten Arnhem en Nijmegen pleiten ervoor dat de bestaande [ICE-verbinding](#) Amsterdam – Arnhem – Frankfurt frequenter en sneller gaat rijden, zodat de trein binnen Nederland en naar Duitsland een betrouwbaarder en aantrekkelijker alternatief wordt. In 2018 is er onder andere het volgende gebeurd: de initierende partijen zijn weer een aantal keer bij elkaar gekomen, de *position paper* is aangevuld met steunbetuigingen van partijen buiten de regio, er is een [pitchvideo](#) opgenomen én het onderwerp stond op de agenda tijdens de [lunch voor Kamerleden](#) in december.

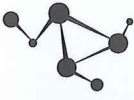
Esther Aarts

Programmacoördinator *Food and Cognition*

"Wij - en daarbij noem ik met name mede-trekker Thea van Kemenade - zijn zeer vereerd met de Parel-award en waarderen de steun van The Economic Board enorm!"

Food and Cognition

Wetenschappers van het Donders Instituut, de Radboud Universiteit, het Radboudumc en de Wageningen University & Research bestuderen in het project [Food and Cognition](#) de wisselwerking tussen voeding, eetpatronen en hersenen. De wetenschappelijke trekkers van het project *Food and Cognition* hebben The Economic Board gevraagd om ondersteuning voor dit project. Dit vertaalt zich naar het genereren van publiciteit (in 2018 is meegedacht in een betere digitale vindbaarheid), het zoeken van fondsen en het ter beschikking stellen van het netwerk van de leden van The Economic Board. Daarnaast helpt The Economic Board bij het verbinden van het bedrijfsleven aan het project. Het project heeft begin januari 2019 een [Parel-award](#) van ons ontvangen.

Business Angel Network Nijmegen

Het Business Angel Network Nijmegen is het netwerk van *informal investors* die het ecosysteem van Nijmeegse start-ups en scale-ups versterkt. Het netwerk brengt de *informal investors* en de start-ups en scale-ups op regelmatige basis bij elkaar, en werkt aan het vergroten en bundelen van het ecosysteem. Er is een focus op Health en High Tech.

Barry Peet

Managing director Business Cluster
Semiconductors Netherlands

"The Economic Board ondersteunt het CITC en zorgt van daaruit er zeker ook voor dat met de profilering de regio nog meer op de kaart komt te staan op het gebied van semiconductors."

Chip Integration Technology Centre (CITC)

In 2018 zijn de plannen voor het oprichten van een open innovatiecentrum op het gebied van chipintegratie, het CITC, concreet geworden. Het CITC vormt een brug tussen fundamenteel onderzoek naar chipintegratie en nieuwe technologische producten. We hebben geholpen bij het leggen van de verbinding tussen CITC en het OnePlanet-initiatief, onder andere door de initiatiefnemers van het CITC mee te nemen op de verdiepingstreks naar imec Leuven en Eindhoven op 2 oktober. Hierdoor werd het voor de provincie Gelderland beter inzichtelijk hoe deze initiatieven zich tot elkaar verhouden. Ook hebben wij het CITC geholpen rondom haar communicatie, bijvoorbeeld toen in december bekend werd dat de provincie Gelderland het centrum (financieel) ondersteunt.

vooruitblik

Wij hebben een aantal partners uit de regio gevraagd wat hun hoogtepunten waren in 2018 en welke ontwikkelingen zij in 2019 voorzien. Dit heeft geresulteerd in een aantal berichten op onze website.

Harriët Tiemens, wethouder van de gemeente Nijmegen, is trots op wat Nijmegen in 2018 heeft laten zien. Hoewel het European Green Capital-jaar in 2019 ophoudt, gaat de gemeente Nijmegen door met de vijf thema's: energietransitie, duurzame mobiliteit, circulaire economie, gezonde groene en klimaatadaptieve stad. De gemeente is blij met de ondersteuning van The Economic Board, die ervoor zorgt dat de regio steeds beter op de kaart komt te staan.

Rik Eweg, lector bij Hogeschool Van Hall Larenstein, ziet de benoeming van de hogeschool als Duurzaamste Hogeschool van Nederland in 2018 als de bekroning van een ontwikkeling die lang geleden is ingezet. Hij is ervan overtuigd dat échte duurzame innovatie komt van jonge mensen, daarom is hun doel studenten op te leiden voor een duurzame toekomst. The Economic Board kan helpen bij een nog betere samenwerking in de regio. Vanuit één organisatie kan zij kennisinnovatie initiëren en faciliteren.

Michiel Scheffer, gedeputeerde van de provincie Gelderland en lid van The Economic Board, noemt 2018 een bouw- en beloonjaar. Hij ziet dat het goed gaat met de economie in Gelderland. Er is hard gewerkt en hij is blij dat de provincie en de regio daar in 2018 met mooie prijzen voor beloond is. Het is een beloning van twintig jaar investeren in Food, Health en Energy dat er nu aan de regio wordt gedacht.

Mark van Westerlaak, bestuurslid van Groene Allianties De Liemers, roemt de verbindingen die in 2018 zijn gelegd. Zo heeft het Liemers Energieloket, dat overheid verbindt aan particulieren die willen verduurzamen, in vier maanden een omzet van € 2,5 miljoen opgeleverd. Wat lastig is, is dat duurzaamheid voor ondernemers niet altijd prioriteit heeft. Het verdienmodel achter verduurzaming is niet helder; net als de opbrengst van collectieve waardecreatie. Dat zijn vraagstukken waarin ook The Economic Board een belangrijke rol kan spelen.

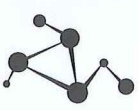
In de voorbeelden die onze partners benoemen, klinkt voldoening door over wat er in 2018 is bereikt. Bovendien bestaat de wens om in 2019 verder te gaan op de ingeslagen weg. Want: **dit was pas het begin.**

organisatie

The Economic Board is een relatief jonge organisatie.
Het bevond zich in 2018 in haar derde levensjaar.

de board

De board is begin 2016 opgericht en bestaat uit vijftien leden die het regionale bedrijfsleven, de overheden en de kennisinstellingen vertegenwoordigen. De *triplehelix*-samenstelling over de sectoren heen zorgt voor slagkracht. De board heeft veel expertise op het gebied van *Food*, *Health* en *Energy* en is zeer ervaren in strategische vraagstukken. De kracht van de board zit met name in de kwaliteit en de samenstelling van de leden. Zij hebben allen een groot, veelal internationaal, netwerk. Zij hebben zich gecommitteerd aan de regio en hebben hun naam verbonden aan het succes van de board.

De board heeft haar rol in 2018 verder verstevigd en de boardleden weten elkaar goed te vinden, ook buiten de vergaderingen om. Een voorbeeld daarvan is het OnePlanet-initiatief. Op de volgende pagina staat de samenstelling van de board in december 2018. De meest recente samenstelling vindt u op onze [website](#).

Peter van Dongen
Voorzitter College van Bestuur Van Hall Larenstein
University of Applied Sciences

"Ik merk in mijn contacten in Den Haag, bijvoorbeeld bij het Ministerie van LNV, dat men inmiddels deze regio kent als hotspot voor de thema's Food, Health en Energy. Mooi dus. Het begint zijn werking te krijgen en de gewenste impact."

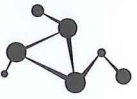
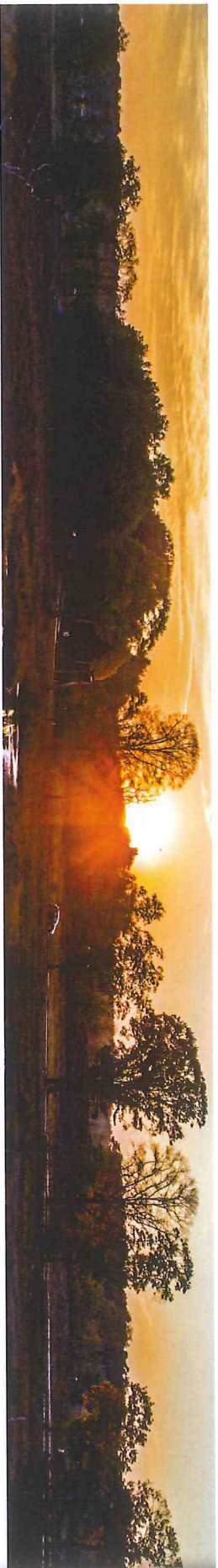
In 2018 is de samenstelling van de board om diverse redenen gewijzigd.

Bedrijfsleven: Toni Versluijs, directeur NXP Semiconductors Nederland, is in januari 2018 toetreden. In juni voegde voorzitter en CCO van CCV Group Enny van de Velden zich bij de board.

Overheden: Ron König heeft na de gemeenteraadsverkiezingen van maart afscheid genomen tijdens de boardvergadering in juni. In dezelfde vergadering is nieuwe wethouder Jan van Dellen van de gemeente Arnhem benoemd tot boardlid. In september sloot hij voor het eerst aan bij de vergadering.

Net als vorig jaar is in 2018 een petit comité van The Economic Board actief geweest dat voorafgaand aan de boardvergaderingen samenkomt. Dit comité bereidt de vergaderingen voor en draagt er zorg voor dat op de agenda van de vergaderingen onderwerpen komen die voor alle drie de geledingen interessant zijn. De samenstelling is ongewijzigd: boardleden Marcel Hielkema (vanuit het bedrijfsleven), Peter van Dongen (de kennisinstellingen) en Hubert Bruls (de overheden) vormen de commissie, aangevuld met directeur Sigrid Helbig.

De samenstelling van de financiële auditcommissie is ongewijzigd en de commissie bestaat uit de boardleden Toon van Asseldonk en Ben Geerdink, aangevuld met directeur Sigrid Helbig.

boardleden

Hubert Bruls
Burgemeester gemeente
Nijmegen, voorzitter
The Economic Board

Toon van Asseldonk
Burgemeester gemeente
Overbetuwe

Kees Boele
Voorzitter College van
Bestuur Hogeschool van
Arnhem en Nijmegen

Jan van Dellen
Wethouder gemeente
Arnhem

Peter van Dongen
Voorzitter College van Bestuur
Van Hall Larenstein University
of Applied Sciences

Ben Geerdink
Voorzitter College van
Bestuur Rijn IJssel

Leon van Halder
Voorzitter Raad van
Bestuur Radboudumc

Marcel Heikema
Voorzitter VNO-NCW
Gelderland, managing director
Scalabor, vicevoorzitter
The Economic Board

Monique Noomen - Greve
Managing director EIFFEL

Edwin de Rooij
Deputy CEO Syntion

Michiel Scheffer
Gedeputeerde Provincie
Gelderland

Emy van de Velden
Voorzitter en CCO CCV
Group

René Verhulst
Burgemeester gemeente
Ede, voorzitter triple helix /
Regio Foodvalley

Toni Versluuis
Directeur NXP
Semiconductors
Nederland

Daniël Wigboldus
Voorzitter College van
Bestuur Radboud
Universiteit

zelfevaluatie

Bij de oprichting van The Economic Board is op verzoek van de regiogemeenten met de Regio Arnhem Nijmegen afgesproken dat er na drie jaar een evaluatie zou plaatsvinden. In de vergadering van oktober 2018 heeft de board het evaluatieproces besproken. Als eerste stap daarin werd gekozen voor het uitvoeren van een zelf-evaluatie. De boardvergadering van 22 november 2018 stond volledig in het teken van de zelfevaluatie. De boardleden bespraken verschillende thema's, zoals de geboekte resultaten, de sterke competenties van The Economic Board en wat beter zou kunnen. Er was onder andere consensus over het feit dat het profiel van de regio in de afgelopen drie jaar flink is aangescherpt; zowel binnen als buiten de regio is het duidelijk dat de speerpunten *Food*, *Health* en *Energy* zijn. Ook werd geconstateerd dat de boardleden elkaar snel weten te vinden, bijvoorbeeld bij het OnePlanet-initiatief. In januari 2019 is het (interne) zelfevaluatie-rapport vastgesteld door de board.

Kees Boele

Voorzitter College van Bestuur Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

"Is waar we nu staan al ons eindstation? Absoluut niet! Het komt er op aan door te pakken. We hebben slechts de eerste - maar zeker waardevolle - stappen gezet. Wij kunnen bijvoorbeeld nog sterkere en betere ambassadeurs zijn van onze prachtige regio dan we nu al zijn."

vervolg evaluatieproces

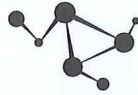
De tweede stap van de evaluatie is het afnemen van diepte-interviews met belangrijke stakeholders vanuit het bedrijfsleven, de kennisinstellingen en de overheden. Hiermee is in januari 2019 begonnen. Het gehele evaluatieproces wordt begeleid door Ageeth Telleman van het adviesbureau Twynstra Gudde, vanwege haar jarenlange ervaring met *triplehelix*-samenwerkingen. Zij levert een concept evaluatie-rapport op aan de board, gebaseerd op inzichten uit de zelfevaluatie, de diepte-interviews en ervaringen elders. Het evaluatie-rapport wordt uiterlijk eind april 2019 aangeboden aan de Regio Arnhem Nijmegen.

Marcel Hielkema

Voorzitter VNO-NCW Gelderland, managing director Scalabor

"The Economic Board heeft een enorme bijdrage geleverd aan het bevorderen van samenwerking tussen bedrijfsleven, overheid en onderwijs in de regio doordat we elkaar beter hebben leren kennen en elkaar regelmatig zien en ontmoeten. Het effect daarvan is dat we niet meer tegenóver elkaar maar náást elkaar staan en dat we steeds meer buiten onze eigen hokjes durven te kleuren."

projectbureau

Het projectbureau faciliteert de board en geeft uitvoering aan de strategische agenda met de daaruit voortvloeiende activiteiten en projecten. De medewerkers komen uit de verschillende geledingen, hun talenten zijn complementair aan elkaar. Een aantal medewerkers is *in kind* beschikbaar gesteld door organisaties achter de leden van de board. Het bureau wordt aangestuurd door een directeur die haar wortels heeft in het bedrijfsleven. In- en extern is de directeur het boegbeeld van het bureau en in die hoedanigheid zichtbaar in de relevante private en publieke netwerken.

In 2018 heeft het projectbureau de vruchten kunnen plukken van de opgedane kennis en het opgebouwde netwerk. De samenstelling van het team is deels gewijzigd; een aantal medewerkers had elders zijn of haar aanstelling en maakte een deel van de week gebruik van de werkplekken bij The Economic Board. Op die manier zijn de eerste stappen gezet in de ontwikkeling richting een netwerkorganisatie. Eind 2018 waren er 13 personen werkzaam voor het projectbureau, gelijk aan 9,2 fte. Daarnaast zijn er in 2018 meerdere junior medewerkers en stagiairs (delen van het jaar) werkzaam geweest bij het projectbureau, die allen studenten waren aan de Radboud Universiteit en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. Het gaat om Luud Lemmens, Bart Jilissen, Marlies de Groot en Eline Zandt.

Sigrid Helbig
Director

Lucia Hendriks
Management- en personal
assistent

Matthijs Kop
Program manager
Vanuit gemeente Arnhem

Emima Joosten Beslagic
Program manager
Vanuit Gemeente Nijmegen

Saskia Verkade
Program manager Lobby
(tijdelijk, sinds augustus)

Roos Lavrijssen
Marketing communications
manager
Inkind-bijdrage Alliander

Anne Kregting
Content specialist

Laelia Engelsman
Webredacteur

Ingeborg van den Heuvel
Advisor marketing and
communications (tot juli)
Inkind-bijdrage HAN

Lindy Zweers
Projectmedewerker
Internationaal regioplatform
(sinds oktober)
Inkind-bijdrage HAN

Richard Dobbeltmann
Business associate

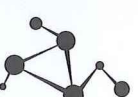
Luc Pennings
Civic entrepreneur investments
Deels inkind-bijdrage provincie
Gelderland

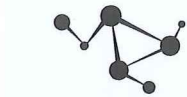
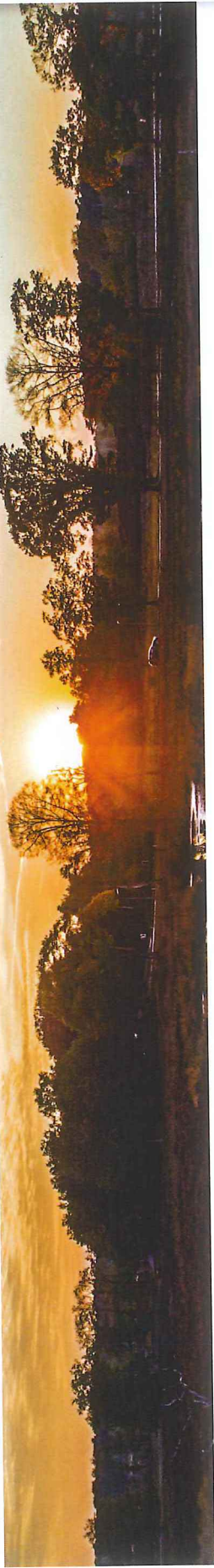

Pieter de Boer
Business representative | Inkind-bijdrage
VNO-NCW Midden, 1 dag per week

Michiel van der Meer
Program manager Techniekpact Smart &
Sustainable (sinds juli) | Financiering
vanuit Techniekpact

huisvesting

Het projectbureau van The Economic Board heeft zijn thuisbasis nog steeds in het gebouw Mercator II op Campus Heyendaal in Nijmegen. Dit is een herkenbare locatie, die met alle vervoersmiddelen goed bereikbaar is. Het is bovendien een laagdrempelige locatie waar kennisinstellingen, bedrijven en overheden elkaar makkelijk vinden. Het gebouw staat in een inspirerende omgeving waar studenten brainstormen en waar *cross-overs* en innovaties ontstaan. De transparante en open kantoorruimte stimuleert samenwerking, en biedt daarnaast schitterend uitzicht op de groene omgeving.

Nabije burens zijn de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, de Radboud Universiteit, het Radboudumc en ROC Nijmegen.

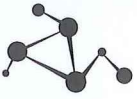
De directe burens Radboud Innovation zijn eind 2018 vertrokken naar het nieuwe bestuursgebouw Berchmanium, maar we blijven intensieve contacten met hen onderhouden. De Radboud Universiteit heeft onze kantoorruimte voor het derde jaar als *inkind*-bijdrage ter beschikking gesteld.

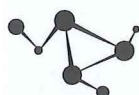

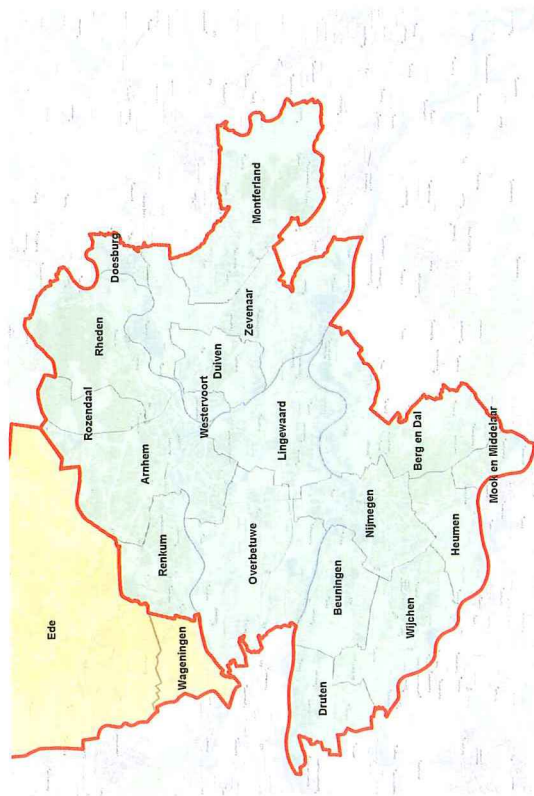
financiën

Naast de basisfinanciering van de regiogemeenten leveren partners *inkind*-bijdragen aan The Economic Board. Het totaalbedrag aan *inkind*-bijdragen is in 2018 explosief gegroeid ten opzichte van 2017 en is veel hoger uitgekomen dan vooraf begroot. We lichten deze stijging toe. De belangrijkste financiële kerngegevens zijn opgenomen in dit hoofdstuk. Ook is aandacht voor het toepassen van de transparantieregeling mogelijk gemaakt door de ANBI-status van The Economic Board.

basisfinanciering

De belangrijkste inkomsten van The Economic Board komen van de achtien deelnemende gemeenten in het Gemeenschappelijk Orgaan (GO) Regio Arnhem Nijmegen. Deze gemeenten hebben in 2015 besloten € 1,- per inwoner via het GO beschikbaar te stellen aan The Economic Board. Dit heeft in 2018 geresulteerd in een bedrag van € 773.592,-. De basisfinanciering voor The Economic Board is door de gemeenten toegezegd voor vijf jaar, met uitzondering van enkele gemeenten die zich voor een kortere periode hadden gecommitteerd. Die laatste gemeenten hebben in 2018 besloten hun bijdrage te verlengen tot en met 2020, gelijk aan de overige gemeenten.

ANBI-status en transparantieregeling

Sinds 2017 is de stichting Economic Board Arnhem Nijmegen aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Partijen die ons willen helpen bij onze doelstelling door middel van een donatie, kunnen deze gift aftrekken van de winst- of inkomstenbelasting.

De stichting heeft van de belastingdienst toestemming gekregen om de transparantieregeling te mogen toepassen. Dit betekent dat de deelnemende gemeenten de btw die de stichting voor goederen en diensten betaalt gefinancierd vanuit de door hen opgebrachte bijdragen, kunnen terugvorderen via het btw-compensatiefonds. De verdeling van de btw-compensatie gebeurt naar rato van de hoogte van de bijdragen. Alle gemeenten hebben gehoor gegeven aan het verzoek om hieraan mee te werken. Er is op deze manier in 2018 een bedrag van € 66.625,- teruggevoerd naar The Economic Board.

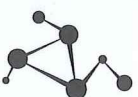

inkind-bijdragen

Diverse partners hebben *inkind*-bijdragen geleverd aan The Economic Board, bijvoorbeeld via het beschikbaar stellen van personeel, huisvesting, faciliteiten en diensten (zoals de inzet van adviseurs). Soms schieten wij een factuur voor en declareren deze factuur vervolgens bij de betreffende organisatie. De meest in het oog springende bijdrage in 2018 is die van € 300.000,- van de provincie Gelderland. Deze bijdrage is aangewend om in samenwerking met Oost NL regionaal ondernemerschap te stimuleren.

Het totale bedrag aan *inkind*-bijdragen is – door gerichte inspanningen – explosief toegenomen (+ € 524.419,83) ten opzichte van 2017. Door een aantal kansen dat in de loop van het jaar is gecreëerd, is het bedrag ook substantieel hoger dan vooraf begroot. De *inkind*-bijdragen zijn een uiting van het commitment van het bedrijfsleven, de kennisinstellingen en de overheden aan The Economic Board. Hieronder staat een overzicht van de (grootste) bijdragen in 2018.

Organisatie	Omschrijving	Bedrag
Het Gelders Orkest	Bijdrage kosten event The Economic Board	€ 3.750,00
Introdans	Bijdrage kosten event The Economic Board	€ 1.250,00
Toneelgroep Oostpool	Bijdrage kosten event The Economic Board	€ 5.000,00
Hotel en Congressentrum Papendal	Bijdrage kosten event The Economic Board	€ 12.368,75
Radboud Universiteit	Inzet Radboud in'to Languages event The Economic Board	€ 2.500,00
Gemeente Arnhem	Bijdrage kosten internationaal regioplatform (videocontent)	€ 13.450,00
Provincie Gelderland	Bijdrage internationaal regioplatform fase 1	€ 50.000,00
Provincie Gelderland	Bijdrage internationaal regioplatform fase 2	€ 52.000,00
Provincie Gelderland	Bijdrage VR-RoadTour langs regiogemeenten	€ 35.000,00
ING	Toegangskaarten Hannover Messe	€ 837,00
Provincie Gelderland	Fonds stimulering regionaal ondernemerschap	€ 300.000,00
Radboud Universiteit	Huur kantoor Mercator II	€ 40.236,00
Alliander	Inzet personeel	€ 78.000,00
Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN)	Inzet personeel	€ 40.800,00
Provincie Gelderland	Inzet personeel	€ 70.000,00
VNO-NCW Midden	Inzet personeel	€ 23.040,00
Totaal		€ 728.231,75

inkoop diensten en producten

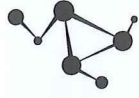
Ons inkoopbeleid is erop gericht om zoveel mogelijk diensten en producten van partijen uit de regio af te nemen. Daarnaast wordt er prudent met de (overheids)gelden omgegaan. Hieronder staat een overzicht van de belangrijkste ingekochte diensten en producten in 2018:

- **ICT:** Hallo Morgen uit Wijchen
- **Administratie:** De Administratiekamer uit Elst
- **Accountant:** Reith & Ten Böhmer uit Zetten-Andelst
- **Salarisadministratie:** Van Deelen uit Wijchen
- **Verzekeringen:** Smale Assurantiën uit Elst
- **Video's en foto's van activiteiten:** We Do Studio uit Nijmegen en Brusse Productions uit regio Tiel
- **Website:** Infocaster uit Arnhem
- **Vormgeving diverse communicatiemiddelen:** Gloedcommunicatie uit Nijmegen
- **Drukwerk:** drukkerij Luxor uit Nijmegen
- **ICT-ondersteuning virtualreality-experience:** VR-House uit Utrecht
- **Organisatie VR-RoadTour:** Spitz Congres & Event uit Den Haag
- **Optimalisatie internationaal regioplatform en ondersteuning vr-experience:** 2keer.nl uit Arnhem
- **Begeleiding evaluatieproces:** Twynstra Gudde uit Amersfoort

- **Duurzame koffie en thee:** Peeze uit Arnhem
- **Bloemen:** Bloemensalon Flora uit Nijmegen
- **Locatie jaarlijks event:** Hotel en Congressentrum Papendal in Arnhem
- **Conceptontwikkeling jaarlijks event:** Studio Hands uit Arnhem
- **Catering:** Radboud Universiteit uit Nijmegen

We Do Studio aan het werk tijdens uitreiking Parel-award aan Food and Cognition

financiële kerngegevens

De jaarrekening 2018 van The Economic Board, waarbij op 21 maart 2019 door de externe accountant N.H.M. Reith AA een goedkeurende [controleverklaring](#) is verstrekt, is te vinden op de website. Voor een verdere toelichting op de cijfers 2018, zoals hieronder genoemd, verwijzen wij u naar de jaarrekening.

Er zijn afspraken gemaakt over het benutten van de gelden die zijn overgebleven in het oprichtingsjaar 2016, in de periode 2017-2019. Een deel van deze gelden is, conform de vastgestelde begroting 2018-2019, het afgelopen jaar benut. Hierdoor is het stichtingskapitaal volgens afspraak het afgelopen jaar afgenomen.

Balans per 31 december 2018 (na verwerking exploitatiebestemming)

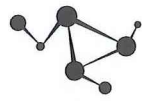
Vaste activa	31-12-2018	31-12-2017
Materiële vaste activa	€ 22.062	€ 25.030
Vlootende activa		
Nog te ontvangen bedragen	€ 0	€ 13.995
Overige vorderingen	€ 79.540	€ 17.705
Liquide middelen	€ 108.141	€ 249.004
Totaal	€ 209.743	€ 305.734

Stichtingskapitaal 31-12-2018 31-12-2017

Continuïteitsreserve	€ 50.000	€ 50.000
Bestemmingsreserve	€ 96.680	€ 224.425
	€ 146.680	€ 274.425

Kortlopende schulden

Crediteuren	€ 28.729	€ 10.070
Belastingen	€ 15.751	€ 7.412
Overige schulden	€ 18.583	€ 13.827
Totaal	€ 209.743	€ 305.734

Staat van baten en lasten over 2018

	2018	2017
Baten	€ 840.217	€ 768.181
-----	-----	-----
Personeels- en salariskosten	€ 508.146	€ 464.883
Huisvestingskosten	€ 1.018	€ 1.436
Reiskosten	€ 26.919	€ 15.397
Projectondersteuning	€ 171.579	€ 160.148
Communicatie/Media	€ 161.049	€ 125.788
Advieskosten	€ 22.785	€ 8.586
Administratiekosten	€ 18.566	€ 17.202
Afschrijvingskosten	€ 7.450	€ 6.336
Kantoorkosten	€ 17.300	€ 15.236
Onvoorzien	€ 33.150	€ 40.835
Totaal lasten	€ 967.962	€ 855.847
-----	-----	-----
Exploitatieresultaat	€ -127.745	€ -87.666

Toon van Asseldonk
Burgemeester gemeente Overbetuwe
Voorzitter financiële auditcommissie

"Bij de start van The Economic Board werd door de meeste gemeenten financiering voor de gevraagde periode van vijf jaar toegezegd. Enkele gemeenten hebben dat toen echter beperkt tot de eerste drie jaar. Het doet me genoegen dat inmiddels alle gemeenten voor de volle vijf jaar getekend hebben. Dat bewijst het groeiende draagvlak voor het werk van de Board. In 2018 zijn de werkzaamheden van de Board geëvalueerd en in 2019 gaan we daarover het gesprek aan met alle stakeholders. Op basis daarvan wordt de koers voor de volgende periode vastgesteld. Ik heb daar alle vrouwen in."

€ 1,- per inwoner
Totale opbrengsten
€ 773.592,-

Inkind-bijdragen
€ 728.231,75

Totale kosten
€ 967.962,-

Exploitatie-
resultaat
€ -127.745,-

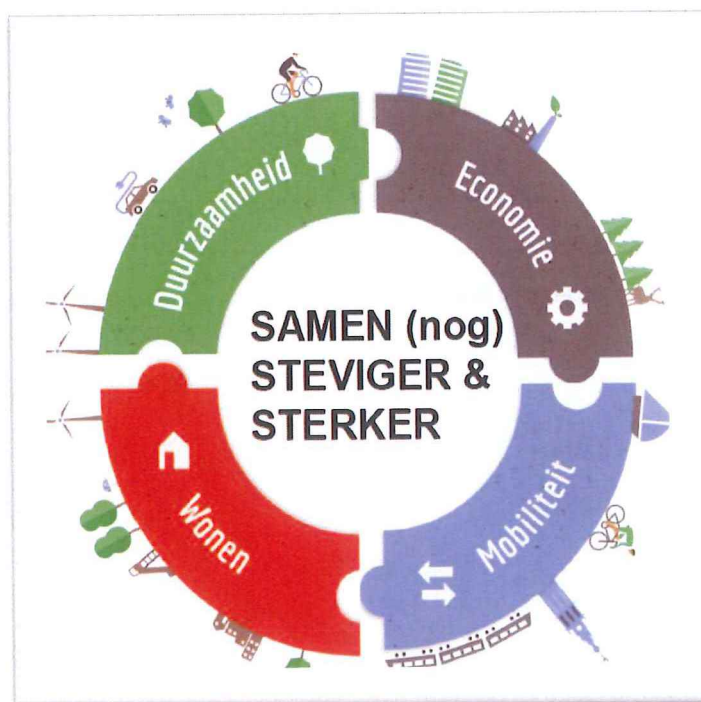
Inleiding

Dit jaarverslag is bedoeld om allen die betrokken zijn bij de regio, raadsleden, bestuurders, partners, te informeren over de voortgang van de regionale samenwerking in de regio Arnhem Nijmegen. Een samenwerking die zich sinds 2016 richt op vier domeinen waarop 18 gemeenten zich gevonden hebben om lokale uitdagingen op de schaal van de regio Arnhem-Nijmegen aan te pakken.

In 2018 vonden de gemeenteraadsverkiezingen plaats en maakten veel bestuurders plaats voor nieuwe bestuurders.

Onverminderd is er op diverse tafels en gremia verder gewerkt aan de opgaven die het Algemeen Bestuur in 2017 heeft vastgesteld naar aanleiding van de uitgevoerde evaluatie. Zo werd in juni voor de nieuwe bestuurders de *Gezonde Groei* ambitie gepresenteerd. Ook het vraagstuk van 'menskracht en middelen' kreeg, mede door de betrokkenheid van (de Kopgroep van) de Kring van gemeentesecretarissen aandacht en er werden stappen gezet om de lichte samenwerking ambtelijk beter te ondersteunen.

Dat er nog stappen te zetten zijn werd duidelijk tijdens de lunchpresentatie van vicevoorzitter Van Eert tijdens de RegioOverleg(t) op 12 december 2018. Met de lunchlezing getiteld "Samen (nog) steviger & sterker" schetste de scheidend fungerend voorzitter 'de staat van de regio'. De presentatie eindigde met een aantal overwegingen gericht aan de aanwezige bestuurders. Deze overwegingen gaan in 2019 een belangrijke rol spelen bij de vraag of een volgende stap gezet wordt in de ontwikkeling van een effectieve, eigentijdse en sterke samenwerking in de regio Arnhem-Nijmegen. Een samenwerking die bedoeld is om de unieke combinatie van economische kracht en kwaliteit van leven te behouden en versterken. Een samenwerking die inzet op duurzame en gezonde keuzes voor wonen, werken, mobiliteit en op weg naar een circulaire economie.

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2018	1
Samenvatting	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	4
Jaarrekening 2018	5
Een terugblik	6
Magazine	6
RegioSafari	6
VR Road Tour	6
CE Award	6
We weten nu beter wat raadsleden willen	7
Kring van gemeentesecretarissen	7
RegioOverleg(t)	8
Bestuurlijke tafel	8
PFO Duurzaamheid	9
PFO Economie	9
PFO Mobiliteit	11
PFO Wonen	13
Bureau Brussel	14
Bijlage 1 Organogram	17
Bijlage 2 Het team	18
Bijlage 3 Missie van Bureau Brussel	19
Bijlage 4 Jaarverslag 2018 The Economic Board	29